

GOSPEL JON ƎCAMANĀCI.

THE GOSPEL OF S. JOHN

TRANSLATED INTO THE

YAHGAN LANGUAGE.

London:

PRINTED FOR THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY, QUEEN VICTORIA STREET.

—
1886.

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Amerindian Aggregation
Catalog No. T.50. 2/J. 1886
Family..... TSONECAN
Sub-Family..... -
Branch..... -
Group..... -
Language YAHGAN
Dialect..... -
Locality Tierradel Fuego 70°W-53°S
Contents... John
Version..... First edition
Translator Rev. T. Bridges
Published by B.F.B.S.
Place..... LONDON
Date..... 1886
Accession No. 1237
Accession Date May 31, 1934
Price \$ 0.22

GOSPEL JON SCAMANACI.

Capts I.

1 'Un cumuni-mufunda Guta ; Guta cutsumuni-mufunda Gød'ngicja ; Guta cumuni-mufunda Gøda.

2 Cuçqcin cutsumuni-mufunda Gød'ngicja ùn.

3 Cetupan cuũlœaftaguda usipj, ácwñ bqv ála ũftaguda èca.

4 Cunjin cijàmanqmutu-mufunda, cetupan cutujœalamutu-mufunda àmanançi.

5 Cutujœalœngjata ámafa-gumunñ ; ámafa-mutu-andjan bqv eiçicja jœalenatuda.

6 ¶ Gød cijaminqmuñjanda, àmanuũnçi, àãpqnafin Jon.

7 Cunji ũñ cijãgjat-umuruda tujœalenataçinçiçipj ; àmanqdrançi tumuñarmutupj eiçicçipj.

8 Cunjin bqv cunji jœala, cutupj matujœalenatatupan.

9 Cunjin sũñ jœala cumuni-tujœalœngjatacwñ àmanqdrançi.

10 Cunjin cutumuñtu-mufunda usipj, àmana eiçicja bqv jœalenatuda.

11 Cuũnegatuda eiçin àmanupj, cundjan bqv eiçicja urumunuda.

12 Cundjan eigiċja urumunafin cundċananima cutummarqguda Gødncieċipċi emu, cundċananima eigiċja cumufarmuċqean.

13 Cundjan cumatuċluffada bq̄v sarpq̄ci, bq̄v àmanq̄ci, Gødqtupan.

14 Guta cutumu-tumuċtada àmanuā, cutsumuċtada Ńananima, Ńan tecida cunċjima manəana sūnq̄ci, euean Gød'nci maq̄ean cumuċtada sūna, manəana mutaūkmunia, manəana sūnanda.

15 ¶ Jon cutupċi eċāgċiat-umurada, Ńanċieċipċi āċa cutq̄nada āta, Ńa sigċāgċiāci āfat sūna, Ń bq̄v euean, cunċjin daċċia euċa-munida.

16 Cunċji tupq̄ci sūn maq̄isinq̄munia, cutuċsinq̄muċta Ńananima.

17 Mōziz mutta eufanara txeāguda, Jezus Criċt tupq̄ci cumutaāguda, cumanəanuda sūn.

18 Àmana bq̄v muċ ātealan Gødncieċja teci, cemq̄ean cetupan matumagua, eċimunq̄ci eċāp̄q̄san cumuni-muċtaean, cetupan cutupċi eueanaċtasangċjata.

19 ¶ 'Đanq̄itq̄ci Jon eċāgċi-q̄muċfunda, Juāmālim ċaminafin cutupċi preċtndċjan, levċjtnđċjananima āean ueuċtumurupċi ċ Cunna sa?

20 Cumurada cundċananima Ńalatas, cunċjin muċ bq̄v Criċta.

21 Cuċil ueuċtumurisinda ċ Apama sa? Unda sa Eliāas? cutuċsikmuċtada ċ Unda sa cunċji profit? Cuċila tuċsieada.

22 Cundċjan cuċil ueuċtumurisinda cunċjima ċ Cunna

sa? cundqm ían umurea íananima íaminasin? Cundqm sa maqgíeá maam?

23 Cucutqnada, í ágqlqmuá àmanapisisin, tufalatasaneasa ā tsenqeinçieçipi, çuca profit fezja cutqnafin.

24 Cundjan tumujaminasin ueutumuruçi farise'ndxlamqmuf.

25 Cundjan cucutumuruç-mufunda çunjima ; Cundqm sa muni ûnafigjata satula bqç Crjst? bqç Eljas? bqç çunçi profit?

26 Jon cucutqnada cundjananima, Sima átuûnafigjata, Sananima mutta cutxumunata, san çunjima cinumqmuá.

27 Çunjin ía sigja ía cumaneaygjata, çunjimin cili í bqç manqeqgu tuûlatuçi.

28 'Ðançitaci cutuustagusinda ûna Befabara Jerdan etacuçi, Jon tuûnaçifin.

29 ¶ Çunçi ámaçunna Jon cutecimufunda Jezus eiçieçipi uaneanegatqđara, cucutqnada, Alagunisina Gød'ndxlama lamuçi, çunjin cuûlufunabeneá ulapa àmanjamalim çulapunurgjataçun.

30 'Ðan çunçiçi èğgjaçinqita, ía çusigjéa ua āsatsûnçi í bqç çuçan, çunjin çuā-munida.

31 'F bqç eiçieçia jealuda, Izraeluçi çunjin cumutu-cunaçtasaneá, cutuçi í áīa ûnafigjata simaçi.

32 Jon çjâgçida çançita, i áteçida Cuspik āgun'ndxlam eiçieçia çupqdecilata çucaççeu duv.

33 Çiçieçia í bqç jealenatuda; çunçi tupan ía ççali-

tūūnafisin simqei řa cucuťqnada; Cunji àmana sa tecimus Cuspik cupq-decilata cunjın cutuūnafıa 'Fma Cuspik.

34 'F átecida, ř áeun áqgıgıata řūn annu Ged'ndılam mqu.

35 ¶ Cunji ámafıunna cutıamunıpicında Jonıca eıgıca mafatuqı.

36 Calagunat-ıńnada Jezusıma, Jon cucuťqnada cunjidıra, Alagunısına Ged'ndılama Lam.

37 Cunji mafatuqı murqıpeıfın cunjıma cusıgıqıpicında Jezusıma.

38 Jezus cutumuıfunatada, calagunada cundacıa eıgıca sıgıńnafın, cucuťqnada cundacıa ǵ Cunnıma sapatanakgıata? Cucuťqnıpicında cunjıma, Rabi (cunjin cuca-ǵeu Tıena) ǵ Cı sa muni-muťu?

39 Cucuťqnada cundacıa, Mutalagunınapı. Cumutalagunıpicında cunjımın tumuťan, cunji mealan cutsıamutuıpicında cunjıma, tenť řs sıńık cuǵıcaguda.

40 Andrı maf cullam ıa eıgıca murafın cutana, Sıman Pıts'ńı mucısin.

41 Cunjin cuıa tanacada cıjıamunıgıca Sıman, cunjıma cucuťqnada, 'Ip annu teci Mesıasıca, cunjin Crıst matıapuna.

42 Cutıagatımuıfında cunjıma Jezusıpı. Jezus teciıfın cunjıma cucuťqnada, Sa samunata Sıman Jonas'ńı mquun, Sa sa āpamunūana Sıfas, cunjin cucańıf.

43 ¶ Ácu mealan cunji ııspan Jezus cucıtaqcıurada

Galileupj, cutstecida Filipicja, cunjima cucutqnada, sigijn ja.

44 Filip maf Belsjdandslam ua, Andru Pets'nda cullam uqpi.

45 Filip cutecida Natanielicja, cunjima cucutqnada, 'Ipa tecida cunjiunqicja Moziz, profit'ndjan acun eca-maagjasin, Jezus Nazaref'ndslam, Jozef'nci mqcwan.

46 Nataniel cunjima cucutqnada, Nazaref jina amana tumutunnaca. Filip cunjima cucutqnada, Mutalagunea sa.

47 Jezus cunjima calagunat-ucqtacuda apipi, cutupi cucutqnada, Alagunea sa Izraqal'ndslam sunqci, ucq-lanunnacqi.

48 Nataniel cunjima cucutqnada, ; Cundqm sa jacipj jealqmutu? Jezus cunjima cucutqnada, Filip seja a jijninaca, fig urutan sa tumutasin seja atecida.

49 Nataniel cunjima cucutqnada, Rabi sa sa-munata Ged'ndslam mqcw, sa samunata Izrael'ndslama cinj.

50 Jezus cunjima cucutqnada ; Und' ja sa-çisinanç-gjata éagjasin seja etecifin seja fig urutan mutu? qfat suna sa-tsteciana.

51 Cunjima cucutqnada, Suna-qpan sananima atu-murea. 'Dançi-ufspan san teciana évn'upi wstunnq-munidqra, anjl-amalim utufucja, utufmenanda amandslam mqcw.

Capts II.

1 Mutan mealan àmana cutstucumufunda Cana-Galile, Jezus'nci dabin gata cumutuda.

2 Cunji tucupj Jezusicja, eicicja musatœalandjan-
anima œcan cumjîmufunda.

3 Cundjan tanacafin jn Jezus'nci dabin cucutqanuda
cunjima, cundjan jn apisù.

4 Jezus cunjima cucutqanuda, Cερα, sa bqν j̄a gcali-
ũstaga, êtuũstagu bqν j̄a cagu àrum.

5 Cœdabin cuçqali-urumunqumufunda svant'ndjana-
nima eicicjipi.

6 Gata cumagatuda sics sima taseta xiqi, cœca
juàmali cumuni tumucœsigjatacun, cutjar cumbj,
œcundjan mutan fœcin àmaçi.

7 Jezus cuçqali asqtjìgu-mufunda cundjananima
sima cunji caljamalim, cundjan casqtjègatûsinda sima.

8 Cunjin cundjananima cucutqmuda, Asqtucq-
tacûsina atama mœstecûnçi. Casqtucqatacûsinda
sima.

9 Atama mœstecûn talaguèllafin sima matujnang-
gamataçi, cutupj cunjim cucinnamqmutuda (svant
àmalm cutupj cœœalqmûtisinda) atama mœstecûn
cjàda brj̄d-grumicja,

10 Cunjima cucutqanuda, àmanqdara cumuni j̄a
tstuançjata j̄ma j̄n, àmana úlu ulèlqmus cumuni
tstualmûta j̄n èc̄jma tupaci, Sa j̄matupaci sa ā tuu-
gjata.

11 'Ƨançi ūstagu matunnacçi Jezus cuĵa tuūstagu-mufunda Cana-Galile, cutstumutecida abĵla, ciĵicĵa tumeqĵicindĵan cutsteci-sinqnuda ciĵicĵa.

12 ¶ Cunĵi uſpan cumutqtumutuda Capſniam, cetu, cedqbin, cemasamalim, ciĵicĵa muſatealandĵan áeun, cundĵan bq̄v ſatura tumutumufunda cunĵ'isin.

13 ¶ Juàmalm muni ĵiſabagudaſin Paſovs cuĵe-èpatugatuda, Jezus cutuĵcĵida Jerusalemuĵi.

14 Cumutqtstecida templ àmalim ttetturmutaſin ocs, ſep, duv'ndĵan áeun, muni tukgqmarmutuandĵan áeun cutumugqtuda cunĵi ueqn.

15 Cunĵin gumugataſin taĵuĵupata éca lĵna, cutstē-iygánqmanqtsicurida cundĵananima, ſep, ocsndĵananima áeun, cuūla tuputacuda muni tukgqmatqcindĵaninanin muni, cutumufpanuda tabldara.

16 Duv teturmuniqcindĵananima cucutqnuda, Tume-nisin ſan asipĵi, san bq̄v ttetturmutuana édqbuanĵi ueqn.

17 Ciĵicĵa tumeqĵicindĵan cĵalenatusinda ecamq-nuĵi, ĵ ĵzueq āpan sin ueqtuĵi curu.

18 ¶ Juàmalm ciĵicĵa cucutqnisinda ĵ Cundqm sa tualaga-ūſtaguan ĵananima? sandqgia saūſtagat utunnacqnuda ĵananima.

19 Jezus cundĵananima cucutqnuda, Ullisina ſanĵi ueur, mutan meala áĵil-elenateá.

20 Juàmalm cucutqnisinda, 'Ƨanĵi templ cuĵiſaturan-elqnisinda fertisics ĵ ĵ Cundqm sa telenateá mutan mealun ?

21 Ciçin apipj tupan cucuṭqnada, ucqtupj cutuḡe-cuda.

22 ¶ Cunjin àmanqnaſinçi uſpan ciçicja tumεagjœ-la cumuḡœalqnisinda cunjin cundqm cutqnaſin cundjananima, cutumufatusinda scripçs, Jezus'nci àgja ácwñ.

23 Paſovsdara cunjin tumuṭaſin Jeruſalem atama mealan, ūru àmana cutumurisiqnada cunjima, cundjan alagunat uſtaḡaſin cunjima matunnac'œaſtaḡu.

24 Jezus bqñ çisiqnada cundjananima, cunjin daḡia ūl jœalqmṭuda àmanupj.

25 Cunjin bqñ tumεagjœcurada cutupj, cetaṇdaḡia cutupj cinnam-apisùa-mṭuda.

Captis III.

1 Nicodemus Farisœa, Juœalupj tœnuœa çjàmanq-mṭuda cunjidara.

2 Cunjiün euçicqtukünεgatuda lucuk Jezusicipj, ciçicja cucuṭqnada, 'Fan ſcja tecigjata Gœd'ndſlam àgjà, àmanan daḡia cunjuiçik ūſtaḡu cundqm, tula Gœd tuabjlanuñu cunjima.

3 Jezus cunjima cucuṭqnada, Ðünqtupan ſcja ácutaḡjata, Tula àmana bqñ çila matumagũ cunjuiçik cunjin tumuṭœenmuṭœa Gœd'ncicja.

4 Nicodemus cunjima cucuṭqnada ; Cundqm àmana çila matumagũa daruãdara? unda cunjin çil aḡumu-çùa ânupj, çila tumuṭumagupj?

5 Jezus cucuṭqnada, Ðün ſcja ácutaḡjata, tula

àmana bav çila matumagua simaçi, cuspicunda cunjinağaçik tumutxumutua Gød'ncieja.

6 Api matumagua annu api, cuspica matumagua annu cuspic.

7 Ula tunnacia ecutqanafin seja, san ala çila matumagua.

8 'Ufa ulaftupan cumuni tsūsgjata, samuni musgjata úfa, saçik cutupj iøalenata, ç cullam-la, cutupj-la? cundam matunnacamus cuspic matumagua.

9 Nicodemus cunjima cucutqanada ç Cundamala émusgjataeun?

10 Jezus cunjima cucutqanada, Sa sa-muta Izraelupi gçlikmutuā ç cundam sa cutupj tunnukgjata?

11 Šūn acutangjata seja, řan murafinçitupan amunit'umusgjata, řan tecifin-çitupan amuni-àgigjata, san bav muni musurgjata řananin àgçipi.

12 Santula musardunu řa étumuramus sananima usipj çis ç Cundam san musatea étumuramus évn'ndxlam çis?

13 Bav řa āl uçjida évn'upj uçalı àmana, cunjitupan cutupj uçjida cullam menafin, cunjın àmanandxlam mçeu évn cutumutaeun àrum.

14 ¶ Tasja Moziz tstucmqatafin sřpant àmanamutunnac'usin, cundam àmanandxlam mçeu ā tumutucmqatuana.

15 Ciçieja çisinqmutuandjan mulçeusinaūk, cundjananima ēamanamutupj cutaceta.

16 ¶ Gød úlu cumutaāgu-curada àmanupj, cutupj

cutjamugatukgamatuda cemqecunçi annuguçi, eiçieja çisinqmutuandjan mulakîneali, cundjananima cēamanqmutuana cutaceta.

17 Ged bav çeqali mutuda cemqecunçieja uşin, àmanupj ueqgunamunipj, àmanançieja ēamanqmutupj-tupan.

18 ¶ Ciçieja çisinqmutua bav mameqgunana mutisinea; çieçieja çisinqmutunnacqcindjan cumameqgunanisinea cunjindagia bav mufatuda Ged'nçi mqecan annuguçi.

19 'Şançita cumuçqqlanisinea, San bav tumutujealenatqecurada Ged sananima tujealenat'alagunafin, san cutupj álafanada, ulap'eaştagu cumjamana san.

20 Ulap eaştagua cumuni iŋganagjata jealupj, cunjın áecan bav tumutujealenatq curu, annusineali.

21 Şün mututasua cumuni tumutujealenurgjata, cunjindagia cumuni euşgjata tumutecipj Ged'nçieja tumutumututasançie.

22 ¶ Cunji uşpan Jezus cutşagutuşjnada eiçieja mufatealandjananima Judeipj, cunjisin cutşumutuda cundjananima cutuñnafisinda.

23 ¶ Jon áecan cutuñnafida Enon, Salim gata, cunjisindagia sima ūru àmana cutupj cumanqtumuñnafisinda cunjima.

24 Jon muş bav ĩa tumutupea-muçida priz'n'upj.

25 ¶ Jonieja mufateala, Juàmalmim'ndjan áecan muşcusipj cumaduçieçapicinda.

26 Cutuşfisinda Jonupj, cunjima ejağjisinda; Rabi

cunjiün scja tʒagafin Jerdan etucupi, sa çeàgjafin ía-
nanima, cunjín euūnafigjata, unna àmalim eiçieçipi
cutuʒgjata.

27 Jon eucutqanuda cundjananima, 'Evn'dxlam tupan
taçumus, àmana cutumuçaga.

28 San āpan ía murada āta etuʒicafin sananima, 'F
bqv Crjsta, í cunjima uluʒtega-tupan.

29 'Ārum tuçuā tupan cumunit-uluʒtugaçagu àrum
tuçagafin çepaŋçi, àrum tuçuūŋçi moaragun, eiçieçia
cumuni muʒgjatacun, úlu cumuni-tumura-ʒabagar-
gjata eiçin áʒa; cundqm í áçifabagarçjata úlu.

30 Cunjin çulanarçataçea, í mutta íçecunarçataçea.

31 Agunandxlam çupqmuçuacin annu manəançei,
uʒindxlama uʒipi tupan muçəalqmuni, évn'ndxlam
çupqmuçua annu manəana-çsçei.

32 Cunjin cumunit umuʒgjata cunjín tecifin, mura-
fin ácun, àmana bqv āla muʒata cunjimin àgja.

33 Cutupi muʒataçindjan Gəd'nçieçipi cutuʒānuu-
çjata.

34 Gəd íaminafin cunjín cumuni cutaŋçjata Gəd
ççali cutanaŋçitupaçi, Gəd'ndagja cunjima íçuk
cutukçjata Cuʒpik.

35 Èmuçá úlu cumuni-cuʒgjata çemaçunçieçia, eiçin
ùʒupi euūla tukçjata annuçuaci.

36 Matumuçuaçinçieçia muʒataçin eiàmanqmuçuana
cutaçeta, matumuçuaçinçieçia muʒatunnacacin cunjín
bqv āla àmanqmuçuana èca, Gəd cunjima çuʒalapa-
munùana.

Capts IV.

1 Àmana àgijatumurafin Tɛaqicingieja, Farise'ndjan maf murada, Jezus maf manəana ūru àmanançieja tumumafatada, ūnafinda, bqɔ maf Jon eucan,

2 Jezus maf cɛtu bqɔ ūnafida, cigieja mafatandjan tupan euñafisinda.

3 Cuçəllqəqtacada Jɔdɛandɔlum, cucətukūnəgatada Galileipj.

4 Cunjin maf āla manqəqtukānəa Samesia.

5 Cucətukūnəgatada Samesia siti àq̄pamunifin Sjqar, cunjina maf tuculupj gəta Jacub āta tukəllafin cəmaq-
eunçieja Jozef.

6 Jacub'ngɔ qnaran gəta cəstunnəmunida. Jezus cutuməfmutada qnaran ĩna sūāta sicsɔsdəra.

7 Cəpa gətandɔlama cumanasetĭnuda sima, Jezus cunjima cĭətumutɔulada.

8 Cigieja mafateala cumutəttəttatada sitiupj atama.

9 Samesiandɔl-cəpa cigieja cucətanuda ; Cundəp sa Juɔa ĩa Samesiandɔl cəpançieja tumutɔula ? Ju'ndjan bqɔ muni tumutɔumutɔ curisinda Samesiandɔlum àmanançĭ.

10 Jezus cunjima cucətanuda, Satul'jəaləmunisa Gəd'nci mutaāgu, cigiejipjinda seja cutumutɔuəngjata-cun, sa sa-tumutɔulasa cigieja, cunjina seja cutuulat-
qəamananasa.

11 Cunji cəpan cigieja cucətanuda, Tɛəna ! sa taset

apisù, ānaranda úlu istumula, ġ Cundam sa tasetu cunji sima usinqmuniaçi.

12 ġ Unda sa manœangjata ípicin emunçieja Jacob? ġananima tukèllafin ānara, cullum eetu cumunit ulada, eiçin eiùaljamalim, eiçin eatl'ndjan ácuu.

13 Jezus cunjima cucuqtanada, 'Ðandxlum sima ulq-mus eja ġila tapunœa sima.

14 'Fa tumuqtuluān bqv ġila tapunœa sima, sima etuulqci eiçieja euçisimamunûana, cutacœta eēamanq munûana cunjima.

15 Cunji eepa eiçieja cucuqtanada, Tœena! tuulœa sa ía cunji sima, í bqv ġila tapunœa, í bqv ġila manasetœa sândxlama.

16 Jezus cunjima cucuqtanada, mutjûa sa satueunçi-eja, cunda sapj acum eqtaœœa.

17 Cunji eepan cunjima cucuqtanada, Ua tukmutun-naca í. Jezus cunjima cucuqtanada, Ðûnqāpan sa tusikġjata uupj.

18 Sandqgia satukdqtda fiv uupj, sa tstakmutacun qram bqv satueun cunjin, xûn cutupj satuœicuda.

19 Cunji eepan cunjima cucuqtanada, Tœena! seja áteciġjata profita.

20 'Fanānin mutaejñ cumuni eġġapalqanada sancı tułaran, san muŝ cutangjata, Jerusalem tupqmuŝ àmana āla eġġamunûa.

21 Jezus cunjima cucuqtanada, Cepa! sa muŝateœa ía, eiçepatugargjata tñm san bqv eġġamunûana sancı tułaran, Jerusalem'nda Emuqcinçieja.

22 San ulqf muni çgjamuni mulamia, ían mutta íealqci çgjamuni, Juámalim-tupan cutumεamanqmu-tisin.

23 Tjm ejèpatugurgjata, àrum euñεgurgjata xūn çgjamuniqindjan cuçgjamunisinea Emuqcinçieja xūn, cundqm-tupan-dagja Emu cutumuçgjamuni-cuſgjata.

24 Ged annu cuspica, ciçieja çgjamuniqindjan xūnqtupqmuſ ciçieja cuā çgjamunisinea.

25 Cunji çpan cucutqnada cunjima, Mesja, Criſt matuapunqci, cupatumuſumus uſin euñl umurea ía-nanima.

26 ¶ Jezus cunjima cucutqnada, í! seja cutaſgjata-cuan í cun! cunjin.

27 ¶ Cutuſūnεgatada cunjidqra ciçieja muſatealan-djan, cundjan cutstecitunnacuſinda cunjima àpemata cunji çpançi, cundjan bq v cutqnada cunjima cutupj ç Cundqm ſucutumuſmutu? Cundqm ſa àpemumuſtu cunjima?

28 Cunji çpan cuçèllqçtacıada ſima àtasetafin, cumutqmuçida ſitiupj, cullam ujamalimupj cucutqnada.

29 Manalagunisina uq ía ūl umuraſin émuni ūſta-gaſin ātεalan ç bq vanda cunjin Criſtqci?

30 Cumanuſūnεgatuſinda ciçieçipj ſiti'ndxlam.

31 ¶ Cunjidqra ciçieja muſateala cutſtuatamalagu-nisinda cunjima, cucutqnisinda, Tεena ſa āl atamea.

32 Cucutqnada cundjananima, Ácan átſtumuſinaç-gjata, cutupj ſan bq v íealqmuni.

33 Ciçieja muſateala cumamuçutumurisinda ; Unda la matuatamara cunjima ?

34 Jezus cucuqtanada cundjananima, Ámuni-tumisi-naſgjata ía jaminafinçieja urumumuçupj, ũleañtagupj ía çeqali ũſtagaſin.

35 San tecigjata foſ munt euã munata árvestupj. 'F mutta sananima çuñgjata, Alagunisina tuçulealuçp, cundjan cuñliçganurdatu árvestupj.

36 Çutupj uſaguãn çutumutuſabaguduã, cunjn çutumeamanamutuana çutaceta, tupuſuandjan uſa guandjan úngumbj cumañabagudapicineã.

37 Çutupj àmana cucuñgjata, Àmana tupuſumus, áeuan àmana tupan cumunit-uſukgjata.

38 Sananima áçeqali uſaguda san tupuſunnacanaſin, áeandjan tupan çutupuſuda, san cundjananima tjamugad ũſtukgamata.

39 ¶ Wru Sameſiandſlum eullamqei cumuſatuſinda, Cundjan muraſin cunji çepañçi çutana. Cuñlumurada ía émuni ũſtagaſin.

40 Sameſiandſlum àmana ũnegataſin eiçieçipj çutu-muçsumuçisinda cunjima. Cumbj meala çutſuçuçtada cundjananima.

41 Wru àmana çuçila muſatada cunjima çuqan muraſin cunjima.

42 Çucuçtanisinda cunji çepañçi, 'Fan àrum tumurapuçatada eiçieja, bav sa àgçiaſinçitupan, ían āpan murada cunjima, ían tecigjata cunjima xūna Criſt, àmanadqrañçi ēamananqei.

43 ¶ Tumelaèllafin cumbjibi cullham cucqtaeada, cucqtakūnegatada Galileupj.

44 Jezus eetu cucqtanada, Profit ciçin isin bq v tumu-
mafata.

45 Cunjin ūnegatafin Galileupj cullam àmana euru-
munisinda cunjima, cundjandagia cuūlqtecisinda cun-
jin tuūstqgafin Jerusalem fest dqa, cundjandagia
cuūl utafada cutupj.

46 Jezus euçila-mutqtumutuda Cana-Galile, cunjin
tujuangamatafin sima, Cunj'isin cutumurçellada
mamuangutuān, cemqean cutarugarmutuda Caps-
naum.

47 Cunjin murafin Jezus çila cqtakūnegata Galileupj
Judeandylam cucuœanegatada cunjima, cunjin cutu-
mutsgijnada cunjima etu ēamanqrupj cemqeançi,
cunjin dqgia apunœandagi.

48 Jezus cunjima cucqtanada, San tula tecainasq-
muf matunnaceastqgu san bq v mafateœ.

49 Mamuangutuā cunjima cucqtanada, Tœençi!
mutqmenœasenna œa çjùala mulqeaūna.

50 Jezus cunjima cucqtanada, Mutjñœasa ucqtupj
sa mqean çjàmanangjata. Cunji ūn cumufatada
Jezus cundqm çqtanafin. Cumutqmenada ciçin ucq-
tupj.

51 Cunjin cumutqsifgijatada ciçin ssvant àmalimun-
djananima, cumurisinda cunjima, Sa-mqean çjàma-
nangjata.

52 Cucutumurada cundjanànima ç Cunjidqra cunjin

Ĵa àmananara? Cĵàgĵisinda cunjima, Tucaqim sevn
 x̄sdara cutupalafundecuda putaru.

53 Daruācin cumujəalenatada cūca x̄s Jezus cunjima
 tucutqanāsin, Sa maecun cĵàmananĵata. Cunji ūn,
 eiĵin ueqn mutuandĵan ácan euūla musatusinda.

54 'Đanĵi ūstagu cumbĵa Jezus ūstagasĵin cunĵin ca-
 tukūnegataĵin Galileupĵi, cunĵin ĵeĵellacatacaĵin Juđea.

Capts V.

1 Cunji uspan cucaguda Ju'ndĵananin fest, Jezus
 cutucĵida Jerusalempĵi.

2 'Una Jerusaleme cuānarāĵata ſep gat gata āna-
 ra, cunĵin cuāpāĵata ébru gata Betezda, cunĵi ānara
 ūĵn cutelandecēata fĵv pōsĵ.

3 'Una pōsĵ ūru àmana cumuni-tupĵasaneida dupa,
 ámasa, ēilĵna, gĵtsācĵindĵan ácan. Cundĵan cutx̄u-
 magatusinda simupĵi cunĵin muni caĵupalanaĵin.

4 Anĵl maĵ cumuni cupaĵuĵcunuda simupĵi, cunĵi-
 d̄ara cumuni caĵupalanuda. Cunĵin caĵupalanaĵinĵi
 uspan, àmana ĵat aĵuĵcunaĵin cumuni àmananuda
 cutaceta suk.

5 Àmana cutumutuda cunĵi ānaran ĵsti at ĵ ĵisq̄u-
 mutua.

6 Jezus tecĵin cunjima ēa cundqm ſatara cucutu-
 murada cunjima ĵ Unda sa caĵĵata tumeamananupĵi?

7 Dupua cunjima cucutqanuda, Tx̄ena! àmana baq
 ĵa āl umisūnari curu sima caĵupalanqmus, émuni

tumuasisinanqmus simupj ácwñ àmana ía cumuni jat
qgwnqmat.

8 Jezus cunjima cucutqnada, Cagatēasenna sa çin-
decēatacwñ, caqjñea sa.

9 Cucētacwñ cunji ūñ cjàmanqnada, cucqgatuda
çindeca, cucqjñnada. Cunji meālun muş Sabat.

10 ¶ Juàmalm cijeja tumēamanqñafin cucutqñi-
sinda Sabat à àram, sa bqñ íma muna àram sina
çindeca.

11 Cucutqnada cundjananima, 'Fa ēamananafin
cuçqali atuda ía ía çindeca, ía cuçqali jñnada.

12 Cucutumurisinda cunjima ; Cunji ūñ seja cutq-
nada? Cagatjñeasa sina çindeca.

13 Mamēamanqñuā cutupj cutunnacuda, Jezus'ndq-
gia cumisupj cjnada, ūru àmanandqgia cuçgiameaga-
tuda cunj'isin.

14 Wspan Jezus cutstecida cunjima ùna templ, cun-
jima cucutqnada, 'Āram satumēamanqnada, ula çil
unnacqñicunna, sa çil qrugataūna āsat úlu çs.

15 Cunji ūñ cumanjagjida Ju'ndjananima, Jezus
muş cunjima ēamanqnada.

16 Ju'ndjan cutstqrugat-alagunisinda Jezusima,
cutagupun-alagunisinda cunjima, cunjin dqgia Sabat
dqra cutuūstqguda cunji ūstagu.

17 Jezus cundjananima cucutqnada, 'Edqbuñ cumu-
ni ūstukgjata, áā ūstqgēea.

18 Cutupj Juàmalm cuçila tagupun-alagunisinda
cunjima, cunjin dqgia bqñ āl issetta Sabat, cunjin ácwñ

cutumuemunada Gedicja, cundqm cunjın maam cuma-
tecida cuca Gød'ncijipi manacqgu.

19 Jezus cundjananima cucutqnada, Đün sananima
ı̇qgi, mamagua cetupeaçik ũstagu, cunjın muracuk-
ũstagutupan eiçimunçi, cunda cucaçtupa muni ũstuk-
giatecapj.

20 Emuqcin cucufgjata Mamaguqcinçi, cunjıma
cumunituhalaga-ũstagu cutaceta, cunjın ařat xūna
cutuhalaga-ũstaguana, bqv cuçan san tecifin arum,
cutupj san tunnaceā.

21 Tasja Emuā cumuni ēamanagjıata apunqcin-
djananima cucunjıta Mamagua cetu curumus eēa-
mananēa.

22 Emuā bqv çgqalanēa āmanançi, cunjın annu çq-
liçgqalqna cemqecunçicja tupan.

23 Āmanaqdara cuā maacunurmutuana Mamaguq-
cinçicja, cuçan cumuni-maacunurmutacun Emuqcinçi,
Mamaguqcinçicja urumunqnmus, cunjın ācun bqv
urumuna Emuqcinçicja eiçicja jaminařınaca.

24 Đün sananima ācutanğjıata, řa mufatqcuruā, řa
jaminqcinçicja mufata eçāmanqmutuana cutaceta ;
cunjın ācun bqv āla tumuçgqalanēa, cunjın apunandř-
lam cuānada āmanqmutupj.

25 Đün sananima ř cutana, tım cumanqçqguda arum
apunqcindjan cutumurisınēa Gød'nci maçunçi āřa,
cutupj mufatqcindjan eçāmanqmutısınēa.

26 Emuqcin cetu eçāmanqmutak, cunjın ācun cuçqali
āmanqmutaqguda mamaguqcinçicja.

27 Cutupjinda cutuabilqanuda tuçqalamunipj, cunjindağia àmanandşlam maçu.

28 Cutupj ula tunnacicealan, tjm cje`patugurgjata àmana tumeanmuçiqcindjan cuıla murisinea cunjimin şsa.

29 Cutuşmanqtsicurisineana şm eaştağucindjan àmanamutupj, ulap eaştağucindjan mutta tumuçqalamunipj.

30 'Etupeaçik ūştağua, cücan émuşgjata cundqm tupan átştuşatasinatëana, ş şün tupan átştatasa-neana, şndağia bqvan maam matuşabagurmuta, édqbuancicja tupan átşabagurgjata.

31 'Etupan étula tumëagja maam ş bqvan maçişinana àgjaşsa

32 ¶ Ácuan-tupan şacjipj cjağigjata, cunjın ácuan átecigjata şünqetitupan şacjipj cumuni àgigjata.

33 San Jonicja uçutumuruda şacjipj, cunjın şünqtupan cjağjida.

34 'F bqvan tumëagja àmanançj, ş cutqna tupan şananicja éamanqnupj.

35 Cunji Jon şünqāpan àgjat-ujealenatuā, şan àarumurçellada èca eicicja tumutuuppafumutupj.

36 'Facjipj cjağigjata manëana, bqvan cüca Jon àgjaşin; Émuçcin şa galigaşin, cunjı ūştağua émunı ūştukgjatacuan, cunjın şacjipi àgja, Émuç şa şaminaşin.

37 Émuç cetu şa şaminuda, şacjipj cjağjida; San bqvan èca muruda eicın şsa, şan ácuan bqvan şa tecida cunjima.

38 San ácuñ bqv cunjima tumutumututasimuni; cunjima cunjín íamináfin cutupí san bqv urumumuta.

39 ¶ Alagunqeurisina scripcsupí san cutupí çisinangjata àmanamutupí nan, cundjan íacipínda àgíat-umura.

40 San mutta ía bqv āla ūnegateā tumεamanamutupí.

41 'F bqv àmanançieja tumuungurgjata curu.

42 Sananima átecigjata Gød'ñçieja curunnaca.

43 'Edqbuañçi átumujaminuda acumupí, san ía bqv āl urumuna, túla àmana cetupan ūnegatasa, cutupí san urumunasa.

44 ? Cundqm san mufateā úngumbí muni tumu uungurgjataquru, san bqv munitannuna Gød'ñçieja tumuεuſa ?

45 Úlap ía ánisanicealan Gød'ñçiepipí eèàgitagu sananima, Møziz mutta san muni çisinangjata sananima euçèàgitukgjata.

46 San túla mufatuda Møzizima, san ía lamufatúsinda, cunjindagia íacipí eεeamqnuda.

47 San cunjimin εamana túla mufurdunu, sanqagik mufateā éa gutana.

Capt: VI.

1 Cunjin cundqm àgiellafin, Jezus cutuçuçijnamufanda Galile acqmacan ácu ùſupí cateçusinda. Cunji acqmacan euāpañgjata, Tiberias acqmaca.

2 Ħru àmana cunjima cusigijnisinda, cundjandqgia cutecisinda cunjim matunnac-œastqgafin, sucqcindjananima muni ēamanqnafin.

3 Jezus tularupj cuqjida, gata cutsumutuda ciqieja mafatealandjananima.

4 Paqovs fest, Ju àmalim muni ūstqgafin cjeputugatumunida.

5 Jezus, alaguðellafin meagu àmana ciqieja qgiamœagata, Filipieja cucutqnada ; Cullam ían fanara tetarqaguana śandjananima tuatumupj ?

6 Cundqm cumjac-ucutumurada cunjima, cetundqgia euūla tuca-ūstqguda.

7 Filip cunjima cucutqnada, Bred tu úndrid peni tstetata bav cutupj manqcaqu cundjananima tstuatumupj èca.

8 Ciqieja mafatqa Andru, Sijman Pats'ngi usuan cucutqnada,

9 'San-qi tuçulan ūlaā cuqigqamamanijta fiv barli bred, cumbj èc apumat'nda ; Cundqm manacqgua ūru àmanupj cunjim ?

10 Jezus cundjananima cuqçali tumutuda àmalimunçi. Cunjisin cuçilumbineida suca ūlu ; Ujamalim cutumutisinda, cundjan cumanacqguda fiv tszand àmana.

11 Jezus cutumenuda lof, cunjim cutupj sabagurcutqnafin cjmuda ciqieja mafatealupj, cundjan cuçiljmuda àmanqdrupj, apumat'nda cjmisinda ūlu.

12 Àmalim tatamasjnatafin, Jezus cuqçali tjqguda

ciçieja mufatealandjananima tqtuèllaçi, mulakìnoali.

13 Cundjan cutjìguardqtusinda culluma tēlv cofinos, àmanjamalim tqtuèllafin fìv barli lofa.

14 Cunji àmalim cunjin matunnaceoastagu cundqama, cucuqtanisinda, 'ðançi ün sūnqāpan cunji profit įan muni tanacafin.

15 ¶ Jezus, tecifin cundjan çieurifin ciçieja tumutse-mutu ciç, cetupøala cucqtaecuda tularupj.

16 Cunji cunagja ciçieja mufatealandjan cucupa-tumupisinda.

17 Cutumupisinda uşqananupj, catequsinda Caps-naumupj. 'Ulu lucagunafin Jezus bq v įa cupqtseuçida cundjananima.

18 'Eca ūlu cucuçilinuda, ūsandagja cucupqtstufatuda.

19 Cundjan atakèllafin fsti fşloņ cutstecisinda Jezusima écan āgun tjna, cièpatugatjñuda uşqananupj, cjñganisinda.

20 Cucuqtanuda cundjananima, 'F átjta! ūla maacunaticøalan.

21 Cunji uşpan cucuçisinda cunjima uşqananupj, cucjtaecun uşqanan cucicunuda ána ūjn cundjan çieurifin tuūragu.

22 ¶ Cunji ámafonna ácu ūsandşlam àmali tecifin uşqanan apisù cunji tupan Jezus'ncieja mufatealandjan tumupifin, cundjan ácan bq v alagunatuuçida Jezusima, ciçieja mufateala tupan cutumupisinda.

23 Uşpan cuñşguardqtuda ácan qnan Tjberias'ndş-

lum cunj'isipi gata cundjan tatumafin bred Lerd jabagurcutqellafin.

24 Àmalim tecifin Jezus cunjisin mutunnaca cucu-patumupisinda, cutstuürak-tanacuşinda Jezusima Capnaum.

25 Cundjan cunjima tstecefın ácu ûşan cucutumurisinda cunjima ; Rabi ! cundam sa ûnegatara şanupj ?

26 Jezus cundjananima cucutqnada, Sananima şun ácutangjata, san ía tanukgjata san'ndagia tatamafinatuda bred, san bav ía mujöalanatas tanaca ûjtunnaceöaftagu san tecifin.

27 Ula gura-ûştagicöalan atumupj cumuni mulukgjatacun, ácun atumupj tupan san ā muni gura-ûştaguana, cunji atumupj ā tsāmunia, cumuni tēamanangjatacun cutaceta, àmanandşlum mæcu sananima cutstaguana, cunjiman-dagia Gød Emuqci cutuqikgamatuda.

28 Cundjan cunjima cutqnada ; Cundam ían ûştagan Gød cuşqali ûştukgjatacun ?

29 Jezus cucutqnada cundjananima, Gød sananima cuşqali musurgjata cetu íaminafinçieja.

30 Cundjan cutupj cucutumurisinda ; Cundam sa íananima tualagaûştaguana tumafatupj ? Cundam sa ûştagua ?

31 'Fanain mutacijın cutstumisinqmütisinda mana usitupisin, eucan ecamandecēatacun, 'Evu'ndşlum bred cundjananima cutuatumada.

32 Jezus cundjananima cucutqnada, 'Şun tupan

sananima ácutaŋgjata, Moziz bav tstuatumuda sananima cunji bred évn'ndxluma, édabuan sananima cutu-
ataŋgjata xūna bred évn'ndxluma.

33 Gød'ndxluma bred annu cunjin évn'ndxlam me-
nafin àmanupj eāamanahgjatacun.

34 Cucutqnisinda, Tæna! āla muni tuatameasa
jananima cunji bred.

35 Jezus cundjananima cucutqnuda, 'F ámuta bred
ēamananaci; àmana íacjipj ūnegatqmus cunjin bav
çil amafqqa, íacjipj mafatqmus cunjin bav çila tapu-
neā sima.

36 Sananima ácutaŋgjata, san ía tecida, san ía bav
mafata.

37 'Edabuan ía tagafin cuūl utufua íacjipj, íacjipj
àmana cataqmus élap álafqnaūna.

38 'Evn'ndxlam ámenuda, í bav maam matufabagar-
mutua, édabuançieja tupan átumugalikmuta.

39 Emuqcin ía jaminafin šançitaci cucutaŋgjata, 'F
maf bav āl umulqqa uceali cunjin ía tagafin àmana,
í maf cundjananima çila ēamananeāna uspa meālan.

40 'F jaminafin šançita cucutaŋgjata, Àmanqdara
mamqguqcinçieja alaganatqmus, eiçieja mafatqmus
ácun, cunji àmana ejàmanamutuqmaf, í átēamanq-
mutua cunjima uspa meālan.

41 Ju'ndjan eiçieja cusimagusinda, cunjin-dagja
cutumeqgvida, cetu maf cunji bred évn'ndxlam cupa-
putacafin.

42 Cucutqnisinda ç Bqvunda šan Jezus, Jøzef'nci

mæcun, cutupj emu, dabinda ían annu muni teci? Cundqm cunjín cutaŋgjata? 'F ácupatutumuda évn'ndslum.

43 Cutupj Jezus cundjananima cucutqnada, Ulap ía simagicæalan.

44 Àmanagaçik cetu ía ūnegatæa, édabuan tula ēpatugardunu cunjima, í átēamananæa cunjima uſpa mælan.

45 Profit-àmalim cæcamqnisinda, Cundjan cuūla tu-mutujæalaneæ Gød'ŋçicja. Emuqcin matujæalamu-tuandjan íacjipj cuūl-utufua.

46 Àmana bq̄v āla teci Emuqcinçj, Gød'ndslamatu-pan Emuqcinçjia cutecida.

47 Ūn sananima ácutaŋgjata, 'Fa muſatqcin cunjín ejàmnanq-mutuana.

48 'F ámutacun cunji bred ēamananqci.

49 Sananin mutacj̄n cutstumisinqm̄tisinda mana àman-apisisin, cundjan āta cuūla m̄m̄jisinda.

50 'Ūançj bred évn'ndslumq menqci, àmana cullum atamqmus cunjín bq̄v çil-apunæana.

51 'F ámuta bred ēamananqci évn'ndslumq menafin, tula àmana cunji bred atumasa cunjín ejàmnanqmutu-ana cutacæta; bred étuatamqci annu ſ'apin, cunjín átstaguana ēamananupj àmanqdqrancj.

52 Ju'ndjan cutupj cumaduçiejapicinda, cundmq-muſ cunjín cundjananima mutuatama eiçin apin.

53 Jezus cundjananima cucutqnada, ſüntupan sana-nima átumureæ, san tula atuñu àmanandslum mq-

eançi apin, san tula ulînu eiçin sapa sanqaçik àmanqmuţuan.

54 'D'apin atamqmus, şa sapa ulqmus cunjîn cuçe-àmanqmuţuana cutaceta, cunjima átēamanqmuţuana cutaceta uşpa mealan.

55 'D'apin daçia şûn tuşinamunia, şa sapan şûn mutstulisinançi.

56 'D'apin atamqmus, şa sapa ulqmus cunjîn îa cutşumutua, î áean cunjima átşumutua.

57 Tasîa îa îaminafin àmanqmuţua emu, Emuqcin îa cumuni ēamanançjata, cuçan cunjîn îa atamqmus cunjima átēamanançana.

58 'Dançi bred évn'ndşlam menafin, bqv cuçan sananin mutaçjîn atumafin mana cuûla mqmjisinda, şançi bred atamqmus cuçeàmanqmuţuana cutaceta.

59 'Dançita cutuçtqnuda sinagog Capşnaum çeâ-gjafin.

60 Wru àmana eiçicja àmuraşin cundqm âçjafin cucutqnisinda, 'Dan îan muşçjataçean annu mumuşatunnaca, àmanqaçik cutupî muşatœa.

61 Jezus jealenataşin eiçicja muşatœalandjan cutupî tumurat-qrugataşin, cundjananima cucutqnuda ; Unda san áean cutupî tumurat-qrugurgjata ?

62 San alagunat-uçjœa Àmanandşlam mqcuuçicja cucupî cunjîn cupq-tumuţafin.

63 Cuspik tupan cumuni-ēamanançjata, api bqv matusinana, écutançjataçean sananima cunjîn şûna cuspicja, şûna ēamanananda.

64 San bəv ūla mufata àmanəqdəra, Jezus'ndəgia ūndəsləm cuŭljəaləqnada eiqicjə xūn mufatafɪn, eiqicjə ēnatəgəqəinçi ācəun.

65 Cucətəqnada cunjɪn, sananima āəgjidə, àmanəgəçik cətu ɪə ūnəgata, édəbən tupan tuŭnəgata cunjimə.

66 ¶ Cunji ɹspan eiqicjə mufateala ūrə caləfəni-sində cunjimə, cundjən bəv cunjimə çila tɹəgɪnəcə-rada.

67 Cunjidəra Jezus cucətəqnada tēlv'ndjənanimə ç Undə san ācəun ɪə çəəl-utəfəçə ?

68 Sɪmən Pəts cunjimə cucətəqnada, Tɹənəçi ! ç Cunnicjipj ɪən utəfəçə ? Satupən sə muni cətənatəçəmə-nəçjətə.

69 'Fən ācəun xūn səçipj pufərgjətə sə annu xūnə Crjst, Gəð ēamanənəçinçi məcəun.

70 Jezus cundjənanimə cucətəqnada ç Bəvund, ɪ sananimə tēlv àmənə tūmənədə, uçəali cullamə devl'ndəçgi āpən ?

71 Juđas Isçariətupj Sɪmən'nçi məcəunçi cuçəgjidə, cunjindəgia eiqicjə ēinətəgəqəməf cunjɪn tēlv'ndəslə-məçi.

Çəpts VII.

1 Cundəm cətaəlləfɪn Jezus cətjɪnədə Galilə, cunjɪn bəv cəradə Juđəə tɪnə, Juəməlim'ndəgia eiqicjə cɪə-nisində acəpunupj.

2 Juàmalim tumèagatatumasfin muranueur ejièpa-tugatada.

3 Cemacusàmalim eijieja cucutqnisinda, 'San sa çèllacqtaçea Judeipi seja mufateala scjipi euā alagu-ūstqgusinea.

4 Àmanandqgia bq̄v muni ūstqgucuru mulasan-isin cetu tucqanqmus mucunastasiutupi. Satula cundqm matunnaca ūstukmuni ; Dqrara sa tualaga ūstukinu àmanqdqrangi.

5 Cemacusàmalim bq̄v eijieja mufatusinda.

6 Jezus cundjananima cucutqnada, 'Etuūstqgu bq̄v ĩa eaq̄guda, san tuūstqgu cumuni-munata.

7 Àmanjamalim bq̄v sananima amatasūçimunūana, ĩa cutacun camatasūçijgjata, cutupindqgia ámuni àgigjata ulqpeastqgu.

8 Utufuejisina šançi atumupi, ĩ bq̄v ĩat ucjəa cutupi, étueja bq̄v ĩa eaq̄guda.

9 Cundqm cutqèllasfin cundjananima euā tumutada Galile.

10 ¶ Cemacusàmalim utufasfin uspan, cetu ácun cusigi-cqtaçuda cundjananima atumupi, cunj̄in bq̄v mucunustasanuejida.

11 Juamalim eijieja cutanacūsinda, cucutqnisinda ; Cila cunj̄in ?

12 Àmanjamalim úlu cumaduçiejapicinda cunj̄imi-cjipi, cutjar-cutecisinda cunj̄ima ĩma ua, ácundjan cuduçiejida cundjananima, cunj̄in muf ēeŋga-tuĳan àmanançi.

13 Àmana muf bav cunustasaŋ-gutaŋnada cunjimi-cijipi, cundjandagia cumaacunatusinda Juàmali-mupj.

14 ¶ Atama ùnqtupan cucuçağgida ùna templ.

15 Juàmalim úlu cutunnacuşinda, cucutqnisinda ¿Cundqm şançiün jəalqmutu? cunjın bav tumutu-uppaşumutua āta.

16 Jezus cundjananima cucutqnađa, 'Emuni àgigjatacun bav şa àgja, cunjiminq-tupan řa řaminasın.

17 Tula àmana ciçicja urumumutuana cunjın cjealanəana éçəğigjatacun, ¿unda Gəđ'ndşlam? und'é-tupan ulqf àgja?

18 Cunji àmana cətu ulqf cutqnu maam-tupan matuřabagurğjata, cunji mutta ciçicja řaminasınçicja tuřabagudətaru cunjın şūnəci, cunjın ulqř'apisūəci.

19 ¿Apa, bavunda Moziz sananima tşəəllada? Də-rara san cutupj mufurdunu? Cundqm san řa tanakmanijna acupunupj?

20 Àmana ciçicja cucutqnisinda, Sa cuspicəci, ¿cunjın seja tanakmanijna acupunupj?

21 Jezus cundjananima cucutqnađa, Aūřtagat-utunnacənađa sananima úlu.

22 Moziz sananima cuçqalj sşeumsjzaəəllada, bav Moziz tupa řa ūřtaguda cutupj, ciçin mutəçjın cutupj cuřa ūřtaguşinda, san Sabat-dəra muni çisşeumsjzaŋ-gjata.

23 Tula àmana Sabat-dəra muni tumuulupata cutupjəci Moziz tşəəllařin çgatuinəali ¿Cundqm san řa-

ejipi jalapaŋgjata éēamanaŋin ua sūnaqāpan Sabat-
dara?

24 Ula ĩa ŋamikmuticealan ūnnupj, sūnupj tupan
san ā ūnnea.

25 Jerusaalem'ndxlum àmali cucutqnisinda ; Apa?
ŋan lumina cunjim àmanjamalim tanakgiatacusin
acupunupj.

26 Cunjin mutta ŋmaacunat-apisū cutaŋgjata,
cundjan cunjima bqv āl ufei. Bqvunda la ĩealainu-
sina tŋenacindjan ŋanċi uupj, cunjim annu sūna-qāpan
Crist.

27 'Ōanċi ūn ĩan annu ūl ĩealenuŋgjata cunjim qtsi-
curifin, Crist mutta qtsicurimus ĩan muŋ bqv cutupj
ĩealanea.

28 Jezus qeāgjaŋin templ cugalaŋgutqnauda, San
ŋ'qtsicuripj ūl ĩealaŋgjata, ĩ bqv eqtaeuda acum étu-
pan, cunjim ĩa ĩaminaŋin annu sūna, san cunjima bqv
ĩealaŋgjata.

29 'E cunjima annu ĩealqmuni, ĩndaġia cullumqci,
cunjim ĩa eġaminuda.

30 Cundjan cutatalagunisinda cunjima, cundjan
bqv āl atuda cunjima, cunjimin apuna-tapuna bqv
ĩa eqguda.

31 Ūru àmana cumuŋatuda cunjima, cucutqnisinda,
Crist cupamutumus cunjim bqv āŋa manean-eaŋtagu-
ana ŋanċiūnġieġa.

32 ¶ Farise'ndjan cumurisinda àmana cundqm

àtufafin; Farise'ndjan, manëana prest'ndjan áeun
ejaminisinda tænealandjanima eiçieçipi atupi.

33 Jezus cundjananima cucutqnada, Aã tsumarçel-
laçjata sananima èca, cunji uspan áçila funatëa
cunjimieçipi ía jaminafin.

34 San ía tstanacëa, san ía bqñ tecûa, étumutumus
sanqaçik cutupi cumutuana.

35 Ju'ndjan cucutqnisinda ç Cutupi cunjin caçac-
ëala? Fan muş bqñ tecûa cunjima? ç Unda la
caçacëa Jentil'ndjananieçipi? ç Unda la cunjin cutupi
tujęalenateana?

36 ç Cundqm ían cunjin cutqñafin? San ía tana-
cëa, san ía bqñ tecûa, étumutumus san bqñ mutq-
tumutuana.

37 Uşpa meala cunjin tatama manëançei Jezus
cuçigalqmunida, Tula àmana sima taqunu, íaçieçipi
cuã ûnegatëa tumutuulupi.

38 'Fa muşataçi (cuca scripçs cutqñafin) cunjimin
ânandşlam cumanejananeana sima ũru.

39 Cunjin cucutqnada Cuspieçipi, eiçieçia muşatan-
djan bqñ muş ía tumuçaçusinda, 'Fma Cuspik bqñ ía
tumujaminada àmanupi, Jezus'ndaqia bqñ ía tumu-
uñçutuda.

40 ¶ Ūru àmana murafin cunji àçia eiçatufisinda,
'Şan şuna profit.

41 Áeun cucutqnisinda, 'Şançiũñ annu Crįst. Áeun
cutjar-cutqnisinda ç Unda Crįst Galilelum ua?

42 Scripçs annu àçia, Crįst muş David'ndşlam

atsicuriā, cunjin maf Baſliém'ndſlum uā David tu-
mutaſin.

43 Ju'ndjan úngumbj cumaduċieĵapicinda eiċi-
eĵipj.

44 Cutĵar euċicurisinda atupj cunjima, eemaam
cissettusinda cunjima.

45 ¶ Ofiſs-àmaliſm cuſunatusinda Manœana preſt-
ndĵananima, Farisē'ndĵananicĵipjinda. Cundĵan cu-
tupj cututumulqnisinda ĵDqrara san āl urduſnara
cunjima ?

46 Ofiſs-àmaliſm cucutqnisinda, Āmanqgaċik cutqna
cuċau cunĵi ūn cumuni cutanĵjatacun.

47 Farisē'ndĵan cundĵananima cucutqnisinda ĵUnda
san ácun tumœnĵĵata ?

48 ĵUnda rul's'ndĵan, unda Farisē'ndĵan cunjima
ĵa muſatusinda ?

49 'Œanċi àmalim tœnupj ĵealqmutunnaca cunna-
caŵĵata.

50 Nicodemus cundĵananima cucutqnada, cunĵin
lucukdara tuūnēgataſin Jezusicĵipj cullam uqmaf
cunĵin.

51 'Fanandin lœ baſ muni ĵa ċĵalqnu àmanaċi eiċieĵa
ā muſùdara, ĵan muni ĵa mura cunjima maam macu-
tanqt ucuſſi.

52 Cunjima cucutqnisinda ĵUnda ſacun Galilē-
luma ? Tanœuſina, Galilēlum cunĵuċik qtsicuruā
profit.

53 Āmanqdara cutuſiſinda cūqnin ucatealupj.

Caps VIII.

1 Jezus cumanacqtaacuda Oliv tularupj.

2 Ámasunna cumuçida templ'upj eja, àmanadara cutufünegatusinda eiçicijipj, cunjın cuçeàgimutuda cundjananima.

3 Scrib'ndjan Farise'ndjan ácan cutstağatusında cepançi cundjan alagunat-uulli-üstagaşın, cutumu-tisında cunjima ùnqtupan.

4 Cucutqnisında cunjima, Тхена ! şançi ceşan ùlli üstagudara àmana catusında.

5 Møziz ùna le cuçeqli acupunğjata cundamçeindjananima ; Sapa ? Cundam sa galıkgjata ?

6 Cundam cucutumurisında cunjima tuqrugátupj tupan, cuqutqnisında cunjima çğalqunupj. Jezus miçipj cumuçummamunida, ùşq cutesamqnuda miçin cuca muşûqci;

7 Cundjan euā ucutumurisında cunjima, cucutqnuda cundjananima, ulap'apisûa euā tuñniguacunjima şiqci.

8 Cuçila muçummamunida, cuçil ecamqnuda miçin.

9 Cutupj murafındjan cunnisisında, euûlq-manqtsicurisında, q̄taçs'ndjan cujat utuşuda, uşpan q̄ruçs'ndjan cutupj cusigjisında ; Jezus cetupan euā munida, ceşan ácan ùnatupan cumunida.

10 Jezus cumuşalatqsimunida, ceşançi tupan cuteda ā muni, cucutqnuda cunjima, ; Cî seja çeàğitqğafındjan ? bqvunda seja āla cutqnat uannusinu uçeali àmana ?

11 Cucutqnada, Bqvà! Tæenqci! Cunjima Jezus cucutqnada, 'F áceun scja bqv ùnnea, sa eqtaceæ, ula gil'ulapunaticunna.

12 ¶ Jezus cuçila cutqnada cundjananima, 'Fámuta àmanupj tujæalamunia, ía sigijna ámana bqv ámasa à mutua, cunjín ejàmanamutagua jæala èamānanqci.

13 Farise'ndjan cunjima cucutqnisinda, Sa maaggiçjata maam, sa àgigjatacum bqv mamafata.

14 Jezus cucutqmuda cundjananima, 'Emaaggiqmus maam ša àgja annu mamafata, í'ndagia jæalamuta étatsicurifin, í áceun bqv tunnæqmutu ša eqtacupj.

15 San àmanandagi muni ùnnæuru, í mutta àmanupj ùnnunnæq.

16 'Etula ùnnasa ímatupqci áñnnasa, í'ndagia bqv étupan, Emuqcin ía íaminafin cunda ípa munata.

17 'Una le san ecaman-decægatacum cucutajçjata, Cumbjā cucupj àgjiqpicinqmus cunjín annu maçisnana àgja.

18 'F ámaaggiçjata maam, Emuqcin ía íaminafin íacjipj culjagigjata.

19 Cucutqnisinda cunjima ; Cì sin emun? Jezus cundjananima cucutqnada, San bqv àl jæalamuni édqbuanda ípicja, san tul ía jæalenatasa, san jæalenatusinda édqbuancjeja áceun.

20 Cundqm cutæutanqmufanda templ çægjaçfin ùna trezsi, ámana bqv àl atusinda cunjima, cunjimin tapunandagia bqv ía cucqguda.

21 Jezus cundjananima cuçila cutqnada, 'F átjneæ

śa ūn, san ĵa tanaceā, san maṃjēa ulapaci, śa tumutupĵi san bāv matatutumutua.

22 Ju'ndĵian cucuṭqnisinda ĵ Unda cunĵin maam macupuneāna? cunĵindāgia cucuṭqnaḁa, 'Etumutua sanagaĵik mutqmutuana.

23 Cundĵiananima cucuṭqnaḁa, San etacunandślumāci, ĵ mutta āgunandśluma, san śanĵi mutqandśluma, ĵ bāv culluma.

24 Sananima cutupĵi, ācuṭqnaḁa, San tumāmjēa sananin ulapan; san tula ĵa bāv tecisa sūnāci, san tumāmjēa sananin ulapan.

25 Cucuṭqnisinda cunĵima ĵ Cunna la sa? Jezus cundĵiananima cucuṭqnaḁa, 'E āmunata cuca-tupan ēmunit-umuraḁin sananima ātealan.

26 Wru āā cuṭaneā sananima, ūlu āmjācuā sananima, ĵa ĵaminaḁin cunĵin sūna; āmuni cuṭaṅĵata āmananĵi cuca-tupan cunĵin ĵa muni cuṭqnaḁinaea.

27 Cundĵian bāv ĵealenatada cunĵin Emuācipĵi cundĵiananima umuruda.

28 Jezus cuĵila cuṭqnaḁa cundĵiananima, San tuca-marĵellāmus āmanandślum maecuṅĵicĵa, cunĵidāra san puḁateā ĵacĵipĵi cunĵiācin, ĵ ācun bāv muni ūḁtagu ētupan, cucaṭupan ēdābuān ĵa cuṭqēllāḁin, cunĵitupan āmuni cuṭaṅĵata.

29 Cunĵin ācun ĵa ĵaminaḁin ĵa cuṭsuṅĵata, Emuācin bāv ĵa ēllada, ĵndāgia āmuni ūḁtagat-ufabagurĵata cunĵima.

30 Cundqam cuṭqnaḁin ūru cumuḁatada cunĵima.

31 Jezus cucuṭqanuda cunji Ju'ndjananima ciçicja muſataſin, san tuł ĩa ā muſurmuṭa san sūnq munūana ſacin.

32 San ĩealenateana sūnqcipj, sūn-ĳagja sananima cutuſatasaneā.

33 ¶ Cundjan cucuṭqanisinda cunjima, 'Fan Abra-ám'ndſlum àmana, ĩan bqv tumemasamutuda éca, ĳ Cundqm sa cutanĳjata, San tumuālateā.

34 Jezus cundjananima cucuṭqanuda, Ŭūnqāpan sananima ĩāĳjida, Ulapeaſtaĳua cunjin ulapupj cutumugqliĳua.

35 Tumugqliĳuūn bqv cutaceta tsumuṭuan ucw, mamagua cutacw cutsumuṭuana cutaceta.

36 Tuła mamagua sananima tuūlatasa sūnqāpan san munūana āmasaūa.

37 'F sananima ĩeala Abraám'ndſlum àmana, san ĩa çepinanĳjata, ſa ĳutandqia san bqv āla muſmuṭa.

38 Cwcan émuni tecifin étsumuṭaſin édabuançi ámu- ni cutanĳjata, san ácw san muni tecifin san tsumu- taſin sananin emunçi, cutupja san muni ũſtukĳjata.

39 Cucuṭqanisinda cunjima Abraám annu ĩananin emun; Jezus cundjananima cucuṭqanuda, Tuła Abraám sananin emun san ũſtukmuṭasa cwca Abraám muni ũſtaĳaſin.

40 San ĩa ārum san çepinanĳjata éāĳjaſin sana- nima sūnqcipj, Ēed ĩa umuraſin, Abraám bqv cundqm unnacqnuda.

41 Sananin emunçi-unnaca san muni lunnacangjata, cucutqnisinda cunjima, 'Fan bq̄v matuluffuda ulapaci, įan cuca emu tupan tumumōarakmuta, cunjin annu Ged.

42 Jezus cundjananima cucutqnada, Tuła Ged sananin emun san įa curasa, į'ndqgia átuūnegatuda acamupj Ged'ndslam, 'F bq̄v étupan ūnegatuda, cunjin įa cjaminada.

43 Dqrara san įa įealanunu àgja, san'ndqgia cutupj bq̄v muracuru.

44 Dev'l sananin emun, san annu cullama, sananin emunçi ūstagu san muni ūstaguān. Cunjin āta ūlapatak, cunjin bq̄v xūna mutuda, cunjin dqgia xūnapisūaci. Cunjin muni cutanqmus šsq̄tupan cumuni šasangjata, cunjin dqgia maneana šsa.

45 San įa bq̄v mufata, san'ndqgia álasangjata xūnaci, égeàgigjatacun.

46 ; Cunji àmana įa tecūa ulapa? 'Etula xūnaci tupan àgja, ; dqrara san įa mufurdunu?

47 Àmana Ged'ndsluma cumuni mufata Ged gq̄ligumus, san cutupj bq̄v muni mufata, san'ndqgia bq̄v Ged'ndsluma.

48 Ju'ndjan cucutqnisinda, 'Fan xūnqtupa seja te eigjata Samesiandslama, cuspicacinda.

49 Jezus cucutqnada, 'F bq̄v cuspicā àmana, édqbu- ançieja ámunit urumungjata, san mutta įa munit aleta.

50 'F bqv tumuungutqeuru, ácanqtupan euungutua ía, mjqacunda cumjqaca.

51 Dūn sananima ácutangjata, tula àmana ía mafata cunjin bqv apunəa.

52 Ju'ndjan cunjima cucutqnisinda, 'Fan seja xūn tecigjata cuspicaci, Abraám capunada, profit'ndjan ácan, ¿ Cundqm sa cutangjata? Tula àmana ía mafata cunjin bqv apunəa.

53 ¿ Unda sa manəana íananin emun Abraám q̄t apunəfin, profit'ndjan ácan mqmjasin? Cundqm sa mujmangjata?

54 Jezus cucutqñada, 'Etula tumuungutasa í bqv maçisinamutua, édqbuan tupan ía euungargjata, san cunjima tecigjata sananin Ged.

55 San bqv cunjima jəalqmütada, étupan cunjima átjəalqmüta, cutupi, étula tusicasa šsaci ámutasa cuca sananima; í mutta cunjima átjəalqmüta, ámunit urumangjata.

56 Sananin emun Abraám cuçifabagurteida ša mealupi.

57 Ju'ndjan cijieja cucutqnisinda, Sa bqv ía tumütada fifti š ¿ Cundqm sa teida Abraámicja?

58 Jezus cucutqñada cundjananima, Dūna sananima ácutangjata, Abraám ā murdunun ámuta.

59 Cundjan cumbalenatusinda xi cunjima tūunigupi, Jezus cumugutatada, cumanqtsicurida templ'ndxlun, àmana-gumunun euqñjnada, cundqm cumanapusculatada.

Capts IX.

1 Jezus ānjnadara cutstecigmatuda ūa matumq-gafinaca ámaſqci.

2 Cutupj ciqieja muſatøalandjan cucutumurisinda cunjima ; Tſena ! cunna la ūlapunatarā, unda la cetu, unda la ciqimun, cedqbin ? cundqm cunjīn matumq-guda ámaſa ?

3 Jezus cucutqnuda, ſançi ūn, ciqimunda, cedqbinda bq̄v ūlapunatuda, cunjīn bq̄v cutupj matutumauā, Gød'nci ūſtaqupj tupan ucunufqſanupj cutamaſqmu-tuda.

4 Āā ūſtukmutuana ſa q̄qli ūſtaqafin, ſa ſamina-ſin ā melamunatacun, lucuk cuqilucqgunøana àmana tuūſtaqunnaca.

5 Uſjīn ūjmutacun āā tujealqmutuana àmanançi.

6 Cundqm cutqøellafin cumøellqtecuda apuf miqipj, cunjiqci cutumøi-ūſtuk-gqmatuda tq̄nupj, cunjia cutēi-gqmatuda ámaſuançi tellan.

7 Cunjima cucutqnuda, Sijloam acqmaecupj sa mutqmuçusūa ; Sijloam cuca ſamina. Cucqtaecuda, cumuçusida, tella cjealenatuda.

8 ¶ Ciqieja tſamuniøala, ciqieja muni tecifin q̄tøqlan ámaſqtupqci cucutqnisinda ; Ap' ſan, bq̄vand ſan cunjīn munit qmuſmutaſinaca ?

9 Cutjār-cutqnuda, Cunjiaçè ! cutjār-cutqnuda, ſan cunjimandqgià. Cetu cucutqnuda ; 'F ámunata cunjīn.

śan sapa matumagumufajin ámafa? Cundqm cunjın
 àrum tecigjata?

20 Cunda cucutqnpicinda, 'Śan ípa tecigjata xūna
 ípicin maqun, cunjın ácun ámafai cumutumaguda āta.

21 Cundqmala cunjın jəalenatada tella, cunnala
 cunjima uastunqnara tella, ípa bqı jəalq cutupj, cətu
 ua dqrıqna annu, cətu sananima cumurea, san
 tuməqgjea cunjima.

22 Ciqiman cədqbinda cunda cundqm camalaqun-
 gutqnpicinda Ju'ndjananima qicurifinaca; Tula muş
 àmana cunjima tecisa Cristai, cundjan muş cunjima
 culenata sinagog'ndslam.

23 Cutupj camalaqun-gutqnpicinda, Cətu annu ua
 dqrıqna, cunjima-tupan san ā tuməqgjea.

24 Cundjan cuqil jısında àamafamutafinçicja, cun-
 jima cucutqnisinda, Gəd'nçicja tupa saqıfabagur-
 cutanea, şandagia tecigjata śançi uançi ulapqai.

25 Cucutqnada, ; Cundqm ua la cunjın, unda la
 şmqai, unda la ulapqai? 'F àamutuda ámafa, ámuta-
 cun àrum jəalqai.

26 Cundjan cuqil ucutumurisinda cunjima, ; Cun-
 dqm seja āla ūstqguda? cundqm seja uastunqnada
 tella?

27 Cucutqnada cundjananima, Ájt umurada sana-
 nima ; Cundqm san bqı murada? Cundqm san qil
 ucutumufgjata? unda san ácun cunjima mufatea?

28 Calen-gutqnisinda cunjima, Sa sa mufmutacun
 cunjima! ípa mutta Mozicja mufmutua.

29 Gød sūnqmuf Møzizicja cūtanuda ; Apa la śan-
ciua, cullumala cunjīn ?

30 Cunjī-ūn cucūtanuda cundjananima, 'F sananima
ūlu ātunnukgjata ; cundam san bqv iēalenurgjata
cunjima ? cunjīn śa cūstunnqnada tella !

31 Gød bqv munit urumurgjata ulapq āmananċi,
tula āmana eiċicja uungurmutasa, urumunanda,
cunjima cunjīn cja urumuna.

32 Atqdara śan bqv muruda āmana uastunanna
āmananċi tella ānafa matumagua.

33 Tula śanċi ūn bqv Gød'ndslama cumjēanasa
cutaceta.

34 Cucūtanisinda cunjima, Ulapqci āpan sa matu-
maguda, ; Cundam sa śananima āgċia ? Cunjima
cūfilasqnisinda.

35 Cunjīn tumūfilasqnasin uspan Jezus cutupj cu-
muruda, cunjīn tecijin cunjima cucūtanuda, ; Unda
sa mufarmuta Gød'ncimqēanċicja.

36 Cucūtanuda, ; Cunna la cunjīn Txenqci, cī ētu-
mafatea ?

37 Cunjima cucūtanuda, Cutupj sa teci, cunjīn
ārum seja cucūtanċjata.

38 Cucūtanuda, Txenqci ! āmufurgjata. Cunjima
cūungurecutanuda.

39 ¶ Jezus cucūtanuda, Tamun ūstāgupj usipj ācu-
pqtumutuda, āmafācindjananima utecipj, tel' iēalqcin-
djananima uamufatupj.

40 Farisē'ndjan cunjima murafin cutjarcutqanuda cunjima, ¿ Und'jan áeun ámafa?

41 Jezus cundjananima cucutqanuda, San tula ámafa san mutasa ulqap apisùqei, San mutta tecimas, san ā ulqapunarmutuana.

Capts X.

1 'F sananima xūn àgja, cunji àmana ūân tumuça-annaca sepupi, ácupi tupan mulukmuçi, cunjín annu sjinatqei, lupatacinda.

2 Cunjin ūânçitupa tumaçi-muni cunjicun sep mās-tecqi.

3 Ustunnamuniā cunjima cumunit umuçigjata, sepamalim eiçin áfa cja muni mafatusin, cunjín eiçin sepupi munituaputumena, cunjín cundjananima munit-uluftak manqtsicuri.

4 Cunjin cumunit uluftakmanqtsicuri tupan eiçin sep'ndjananima, cundjan cja muni lustegína cunjima, cundjandagia eiçin ásupi jøalenata.

5 Tecaannacuñçieja cundjan bav lustegína, cutupi cundjan çeiŋganadqtu-tupan, cundjan-dagia bav mafata tecaannacçindjananin áfa.

6 Cunji parabl Jezus cundjananima cumurada, cundjan maf bav pufatuda Jezus cundam cundjananima umurafin.

7 Jezus cundjananima cuçila cutqanuda, Xūn sananima jàgi, 'Fámunata sepupi tumuçi.

8 'Fa ulustegafin djan sjanatqei, lupatqei-tupan cumunisinda, sep àmalim cundjananima bq̄v mafatu-sinda.

9 'F ámunata ūân, tula àmana ía umuçi cuçeàmanqmutuana, cunj̄in cumuni mutqmutuana, cumuni tstumisinqmutuana.

10 Kjanatua sjanatupj, lupatupj-tupan cumuni mucigjata, í mutta ámuçigjata cundjananima ēamanqmutupj āfat x̄unqei.

11 'F ámunata sepsd ímqei sepsd maam cumatukgqmatea açaīa sepupj.

12 Cunji mutta gura-tumujamina-tupan, cunj̄in bq̄v m̄steeqgu sep, cunj̄in tula tecisa ūlf mutēanegata, cunj̄in cja ñnganq-datqsa, ūlf àmaçidqra cja lupata sep, tēñnganqapistecanda.

13 Gura-tumujamina cumuni ñnganqdaq, cunj̄in-dqgia gura-tumujaminatupan, cunj̄in bq̄v mutaāgucuru sepupj.

14 'F ámunata íma sepsd, ául j̄ealqmuta śa sepupj, cundjan ácun ía lj̄ealqmuta.

15 Tasja Emuqcin ía c̄j̄ealqmuta, cuçan átj̄ealqmuta Emuqcinçicja, í ácun ámatukgjata açaīa sepupj.

16 Ácun sep ácun ám̄stakmutaqata ácund̄slu-mqei, cundjananima ácun áā m̄stugatēa, cundjan culamurisinea ś áfa, cundian cucupj cumēagatusineā, cuça sepsd tupan cum̄stakmutaqana.

17 'Edqbuçan ía ūlu curu, ñndqgia maam matagu apunupj, í áçila meamananēana maam.

18 Āman'ja bav acupuna, étupan maam matagu cutupj. 'F ámunata muapuna, í áeun ágila meamananēana. Cutupj átumugqiligada édqbuan-
gicja.

19 ¶ Ju'ndjan cunji cutanupj cučila madu gicja-
picinda úngumbj.

20 Wru àmana cucutqnisinda, Cunjin annu cuspica,
¿ Cundqm san cunjima tumeagjicuru ?

21 Cutjar-cutqnisinda, Cundqm bav āla cutqna-
cuspica. ¿ Unda cuspica uqstunnanasa tella āma-
fqi ?

22 ¶ Dedicajan fest cutumunida Jerusalem enan.

23 Jezus cutjnada Solaman Poşç ùna templ.

24 Ju'ndjan cuçgjameagatada, cucutqnisinda cunji-
ma, ¿ Cundqm sa jananima uqnisqtulli şatura ?
Satula Crjsta, cutupj sumurea jananima cunaştas.

25 Jezus cundjananima cucutqnada, Sananima āta
átumurada, san ja muşci-tşqnada, émuni-ūştukgja-
taeun san ā tsteci-puşateā, édqbuan ja cutupj cuçq-
li-ūştqguda.

26 San ja bav muşata, san'ndaqia bav şa şep, tqşja
sananima étumuraşinaca.

27 'Đa şep cumuni muşgjata ş áşā, í cutupj ūl jēala,
cundjan áeun ja muni luştęşnquru.

28 'F cundjananima áēamanāşgjata, cundjan bav
mulqea, àmanqgaçjk cundjananima cışşagulateā
şā ūşandşham.

29 'Edqbuan ja taqaşin cundjananima cunjın cu-

maneaŋgjata àmanagaçik eïssaġulatea cundjananima édqbuançi ùsandslam.

30 'Edqbuandaipi cucupi ípa munata.

31 Ju'ndjan cutstumenisinda xi cunjima ùnigat upunupi.

32 Jezus cundjananima cucutqnada, Wru ùstagu átuálaga-ùstaguda sananima, édqbuán ía tuùstaga-finçita, ¿ Cunji ùstagupi san ía àram tuùnigat-upunəa?

33 Ju'ndjan cunjima cucutqnisinda, 'Fma ùstagupi ían bav seja ùnigat-upuna, ulqpa cutqunupi tupan ían seja ùnigua, sandaġia àmanuāci sa tuməaġigjata Gəđ.

34 Jezus cundjananima cucutqnada, Sananin le ecamandecēata, Sananima átuġəđqnada.

35 Tula cunjín cundjananima tecida Gəđámálim Gəđ āta tucutqnasin, scripçs bav maduçicjaci.

36 San bav íma cutaŋgjata Emu íaminasfinçicja usipi, sa cutanunnacəŋgjata; étuməaġiasin Gəđ-'ndslam maçu.

37 'Etula bav ùstagasa édqbuançi ùstagu, ulqpa ía muřaticəalan.

38 Cutupi étulā ùstagu, san tul ía bav muřata, san ā tstecipuřateə ùstagupi, san cunjidara íəalenateə, muřateə Emuqcin ía cutsumuřta, í ácun cunjima átsumuřta.

39 Cundjan cuçila çə̀nisinda atupi, cunjín cundjananima cuməaġjida,

40 Cuçila çêamucanîna da Jêrdan etacupî, Jon îa tuûnaşîşin îanna, cunjin eûa tumutuda.

41 Wêru cutaşuda cunjimicîpî, cucutqanîsinda, Jon matunnaceqastagu bav âla ûştaguda, Jon munit-umurafin şançî uupî xûnqei-tupa eîğgîat-umurada.

42 Cunjîşin wêru âmana cutumufatûsinda.

Çapts XI.

1 Beşani'ndşlam Lazaras eîida macînik; cûjcepanda, Mqrîa, Mesi'nda cuçq- tşn,ndşlamqapî.

2 Cunjî Mesi cutêida Lêrd'ngicîja cunqci, eîğîn uşta cutasqcalatuda eîğîn eşiûpî, Lazaras cemacûsin capunêida.

3 Cûjcepanda Jezusicîpî cuçqali îaminuda âmanançî, cucutqanqpicinda, Tşena! Sin euruân macînik gêata.

4 Jezus cutupî murafin cucutqanuda, Cunjin bav mulqcupî êata, Gêd'ngicîpî tupan şanara tutecîpî xûna, Gêd'ndşlam macu cullum cutstumutecûana xûna.

5 Jezus cumutaqgucuruda Mqrîa; Mesi, Lazaras'ndjananima.

6 Cunjin murafin Lazaras apuna eûa tumutuda cunjîşin cumbî meala.

7 Cunjî uşpan cucutqanuda eîçicîja mufatealândjananima, uşqm îan utuşua Judcîpî,

8 Cîçicîja mufateala cunjîma cucutqanîsinda, Tşena!

Ju'ndjan scja euçepinansinda àram scja ünigat-upunupi ¿ cundam sa çil ínœa cutupj?

9 Jezus cucutanuda ¿ Apa, bqvanda tēlv os tupan ùna mealan? tula àmana mealan tjna, cunjín bqv ducufagasa, cunjín dagia jœalœi teci œançi isipj tujœalanœi.

10 Tula àmana tjnasa lucuk, cunjín cja ducufagasa, cunjín dagia bqv matujœalanœi.

11 Cundam cutqèllafin euçila cutqnada, Lazaras ípicin tugaculuã cucqliata, í ámutjñœa cunjima ubugutaturj.

12 Ciçicja mufatœala cucutanisinda, Txœna! cunjín tula ucqœa íma cumutœa.

13 Jezus apunupj tupan cucutanuda bqv ucq lupj, cundjan tupan cjeñgusinda cunjima ucq lupj tupan àgja.

14 Cunji wspan cjàgjidá cundjananima cunaœtas, Lazaras àta capunuda.

15 'F sananima jabagurçaggu í bqv tumutuda cunj'isin, í'ndagia sananima tumufatœuru, ían àram utufœa cutupj.

16 Tomas (Didimas matuapunœi) cucutanuda ciçicja matxumufatandjanina, 'Fan lutufœa, ían cunjima txugapunœa.

17 Jezus tuñœgatafin cunj'isipj cumuruda, Fœs meala àta cutuñstecusinda Lazarasicja wstunnupj.

18 Befani cjàmucqœata Jerusalem'ndylam tu mj-l-à-mu-ca.

19 Wru Ju cutafada Mqrta, Mesi'ndacija cutqnat-
ufabagudada cundacija cemacusingciji apunafin.

20 Mqrta murafin Jezus cucqta, cucjtacian cuan-
neanegatada cunjima, Mesi mutta cuā tumutuda
ucqn.

21 Mqrta cucutqnada Jezusima, Txena satula mu-
tasinda śan śa macusin bqvn apunisinda.

22 'F átjealangjata, satul qmufasa Gedicia seja
curumunasa cutacetupi.

23 Jezus cunjima cucutqnada, Sa macusin cjam-
nanea.

24 Mqrta cunjima cucutqnada, 'F ámušurgjata
cunjin cuçèamananeana uspa mealan, àmanqdqra
tstumèamananqmus.

25 Jezus cunjima cucutqnada, 'F ámuta èamananqci.
'Fa mušmutua tul apuna cucila àmanqmutuana.

26 'Fa tumutumututas ua, śa mušmutua cunjin bqvn
mulqca nanèala, ġ Unda sa mušurgjata cutupi?

27 Cucutqnada, Šġ Txenqci! 'F seja átecigjata
Crijsta, Ged'nçi mqcwan, usipi āta tucuanqmušafin
cupqmutupi.

28 Cunjin cundqm cutqèllafin cumutqcqtaacuda ucq-
tupi, cumutjida cetufcepangicia utas, cunjima cucu-
tqnada, Txenqci cumutjigjata seja.

29 Cundqm murafin, cucjtacian cucqtaacuda, cucuèa-
negatada cunjima.

30 Jezus bqvn ġa mutqmuçida tšnupi, cuā tumunida
Mqrta cunjima çisifgjatafin.

31 Ju'ndjan eiċieja tʒamutaʒin ucaŋ eiċieja cutaŋat uʒabagudaʒin, cundjan tecifin Meŋieċieja cumaŋaʒsi-curida cunċima cuŋigjċiŋisinda, cucutaŋisinda, Cunċin cucutaŋ tuŋŋstecaʒin qriŋamutupi.

32 Meŋi ŋneċataʒin Jezusuċi, cunċima alagunaʒin cutumułupjitecuda cunċimin eʒiān cucutaŋnada cunċima, Tʒeŋeċi! satuła mutasinda ʒan sa baŋ uapunisinda uʒuŋriŋi.

33 Jezus cunċima alagunaʒ-upuʒuk-mutaʒin ċik, Ju'ndjan ácaŋ eiċieja tʒagutaʒaʒin cucagataagatuda cuʒpik, canuŋnada.

34 Cucutaŋmurada ċ Ci san ŋŋstecuda cunċima? Cucutaŋisinda, Tʒeŋa! acam mutalaguna sa.

35 Jezus cuʒutaċiŋnada ċik.

36 Ju'ndjan cucutaŋisinda, 'Ecaŋuā cucurada cunċima.

37 Cutjaŋcutaŋnada, ċ Apa ʒaŋi ŋn ámaʒeċieċieja uʒteifin tuła ceʒu curasa eċamananisinda ʒaŋi Lazarasiċieja.

38 Jezus cuċila eċagataagatuda cuʒpik ŋneċataʒin tuŋŋstecuċi. Acuralatecaŋuʒ, ʒin cuʒŋitecēida cutuċi tuŋuċi.

39 Jezus cucutaŋnada, Cumisūċi ułuuʒatuʒin ʒi. Maŋfa apunċeċiŋu-ċeʒpan cucutaŋnada, Tʒeŋeċin! árum cunċin cuʒcaŋċiata, cunċindaċia foʒ meala áta cutumułqecuda.

40 Jezus cunċima cucutaŋnada, Seċa áta ácutaŋnada,

Sa tul ía çisininasa, Gød seja cutumuteçisa eiçin abjilupj.

41 Cumisùpj culuustecusinda xin grav'ndyluma. Jezus āgunupj calagunuda, cucutqnada, 'Edqbuān seja ácutegataŷgjata, ía sa munit arumunŷgjata cutaceta,

42 Seja átecigjata ía munit arumunqewru, àmana ía cuçgjameāgatacundjan cutupj umurupj seja ácutqnada àrum, cundjananima tumuteçipj xūn sin jaminçei.

43 Cundqm cutqnaŷin calagunŷutqnada, Lazaras ! acum.

44 Apunqcin meāstecēāŷin cumanqtsicurida, ùŷ, eçiānda meārçei, eiçin tellanda cumeanamugatada napeina. Jezus cundjananima cuççqli ūlada cunjima.

45 Ūru Ju utafūnēgataŷin Meŷi'nçicjipj cumuŷatūsinda cunjima cundjan alagunat-ŷustukèllaŷin Jezusima.

46 Cutjār cutafuda Farise'ndjananima umurupj, cutupj euulumurisinda Jezus ūŷtagaŷin.

47 ¶ Manēana prest'ndjan, Farise'ndjan ácun cuççqli-ūgatada çxnsł, cucutqnisinda, ç Cundqm ían ūŷtukgjata ? ŷançi ūn ūru cumuni ūŷtukgjata matunnaca.

48 'Fan tul ŷmunisa cunjima àmanqdqra cumuŷatūsineā cunjima, Rōm'ndylam àmalim acum cuūla çilupatea íananima.

49 Cullam ua, Cjafas matuapuna, cunji ð cutumu-
tada manœanœi prest, cundjïananima cucutqnada,
San mulami tupœi.

50 San bq̄v mujœalanatas, àmana euā tjamugad
apuq̄gua àmanadq̄rupj, cundjïandq̄gia mameq̄guna-
nœi, annugu àmana mulœeaūna.

51 Bq̄v maf cetu cutqnada cundq̄m, cunji ð cunjïn
cumutada manœana prest, Gœd cunjïma cutucutqnada
cundq̄m, Jezus maf tjamugad apuq̄gua cunj'isin
àmananœicjipj.

52 Bq̄v cunji àmanupj tupan, cunjïn cucupj maf
ufimuq̄ua Gœd'nœi àmana sipulœalandxlam.

53 Cunji mœal'uspan cundjïan cumuni àtufada cun-
jïma acupunupj.

54 Jezus cunji uspan bq̄v çila mucunœstœsanj̄nada
Ju gumunan, cullam cuœœqtakmulœada usitupusipj
uj̄n matuapq̄nœsin Efraim àmana tstuūgata, cunj'isin
ciçin mafœœalandjïan cundjïan cumutisinda.

55 Ju'ndjïananin Pqsœvs ejèpatugatq̄munida, ūru
àmana sipulœalandxlam cutufucjida Jerusalemupj,
Pqsœvs ā ūnegurdunan, cundjïandq̄gia cuq̄gutq̄nisinda
maam matutasanupj.

56 Cundjïan cutstanacūsinda Jezusima, cundjïan cu-
mamucutumurœpicinda ūngumbj templ palanœsin
ç Apa! Cundq̄m san œnisœngj̄ata, unda cunjïn mutœ-
negœœana œanœi atumupj.

57 Manœana prest'ndjïan farisœ'ndjïan œcun cugali-
gusinda, tulœmaf àmana cunjïma alagunœt ūmutu

cundjan maf cja ògijatumurea cundjananima, cutupj tuatupj.

Capit: XII.

1 Sics meala Pasovs ā ūnegardudqara Jezus cumute-anegatada Befaniupj, Lazaras àpunafin tumutafin, cunjìn ēamananafin.

2 Cunjisin cundjan cutstuatamisinda cunjima tuqçin, Marfa cuŭstukmanijnuda, Lazaras mutta cutx-ugatumutuda mjìqcindjananima.

3 Cunjidqara Mesi catuda ean uceali pònd áfu, spjenardqei manəana deša, cunjiqei cutstēida Jezus'nci cxiàn, cigin ufta cutasaculada cunjimin cxiàn ueur cuŭl apatufewnuda culluma ean.

4 Judas Iscariat, Sijmançi maean cijeija mu-fatua, cunji ūn áean cuçieurada cunjima ēinatagu, cucutqnuda.

5 Dqrara tetardunara cunji eanun fre úndrid pensupj, cullam tumutaāgupj matumuruqcindjananima?

6 Cundqm cucutqnuda, bqy maf cetu mutaāgucuruda matumuruqcindjananima, cunjìn maf sjnataci, cunjìn cumuni mstecjnuda gusanak, cunjìn cumunit icemjnuda cutupj munitjìgafin.

7 Jezus cucutqnuda, Ulap uustagicəalan cunjima jà tuñmuçipj cutumstaktecada šançi eanun.

8 San cutaceta muni tsumuta matumuruqcindjananima, san bqy jà satura tumutsumutua.

9 Wru Ju cumurisinda cunjimicijipi, cunjin mutafin cunj'isin, cundjan mus cutupj manutafuda bav Jezusicijipi tupan tecipi, Lazarasicijipinda cundjan cuqen'isinda alagunupi, Jezus eamananasin.

10 ¶ Maneana prest'ndjan ejatucun'isinda Lazarasicijipi acupuna.

11 Wru Ju'ndagia cunjima alagunafin cutsteci musatusinda Jezusima.

12 ¶ Cunji amafunna wru amana utafafin atumupi, cundjan murafin Jezus ejta Jerusalemupi.

13 Cutumenisinda pam'ndslam tullusa, cutafunegatusinda cunjima, cugqlan'isinda, Ozana, Izrael'ndslam cij masabagudua cucqatacun, Tsenqcin jaminafin.

14 Jezus tecifin aruma qs cutucujimutuda cuqan ecamandecata.

15 Ula maacunatica Zjan'ndslam maqepa sina cij cucqatacun cutucujita aruma qs.

16 Cutupj ustagafin cijicja musateala bav jat jealenatusinda, Jezus mutamutagafin cijin tsenupi, cunji uspanqitupan ejalenatusinda cundmqmuf qt jagjeala ecamqnisinda cutupj, cucunjita cundjan cijicijipi ustagafin.

17 Amanjamalim cijicja alagunat-ueamananasin Lazarasicja ejagjisinda.

18 Cutupjinda amalim cutafunegatuda cunjima, cundjan mus murada, Jezus cuustagumufunda cunji matunnacqi.

19 Farise'ndjan cumaqtufisinda úngumbi ; Bqvanda teci san, san mjéana tupan, ámanqdara cunjima cusigjagjata.

20 ¶ Cutjar cutufmuçida templ'upj festdara ðip-upj, cundjan Gres'ndslum àmana.

21 Cunji eala cutufünegatusinda Filipicijpi, Galile Betsjandslum ua, cunjima cuçutumurisinda, Tæ-nqcin ! ðan tecicuru Jezusima.

22 Filip cutjamugad-umurada Andruicja, cunda cumutumurqpicinda Jezusima.

23 ¶ Jezus cundjananima cucutqnada, Tjm ejèpatugureqtaea àmandslum maçu cutumuqletasanéana.

24 ðün sananima áqgigjata, Tula ét xià qgumuçainu tanupj, tul qfinardunu, cètupan euā ēasa, tul qfinatu, cunjim cja ūrunata.

25 Maam matufabaguda-curuqcindjan cumulqçua, maam matufabagurmutunnacqcindjan àrumdara, cunjim cjàmanqmutuana nan.

26 Tula àman'ja tumugqligucuru euā sigjin ja, étumutuana átumutuana cunjima, ja tula tumugqligu ; ja tumugqliguqcincicja édqbuan cuuñgutua.

27 'Ārum ša cusfik carugurgjata ; Cundqm écutanèa ? èdqbuan úc ja meàmaguasenna àrum ? cutupj qpan áā tumèamanqmutuda.

28 'Edqbuan ! maam matufabagudua sa. 'Āja cunjidara cafqnada évn'ndslum, cucutqnada, Átumuuñgutuda, áçila tumuuñgutua.

29 Àmana gqta palanafin cucutqnisinda. Cjicja

cucicicqnada, cutjar cutqnada, Anjl cunjima cucutqnada.

30 Jezus cucutqnada, Cunji ása cafqanada sananicjipi, bqy íacjipi.

31 'Ðançi dara mutqandjan cutumucutqanisinea àrum, 'Ðançi dara mutqandjananima tsenqei cutumufilafanëa.

32 'F étula tumutucmaqta aqanupi, s apipi ácissatea àmanqdaranci.

33 Cundqm cutqëllaşin ciqin apunupi cjàgjidida.

34 Ámana cucutqanisinda cunjima, 'Fan muni murada Le'ndşlum àgja, Crjst muş munùana cutaceta, ; Cundqm sa cutaşgjata, Ámanandşlum maqcu cutumutucamaqta. ; Apa cunji àmanandşlum maqcu ?

35 Jezus cundjananima cucutqnada, San à tumutu-jøalenuşçellea èca, şneasenna à jøaladqra san çilagaqanaüna, lucuk tjqei cunjuiçjk teci ciqin şnupi.

36 Fealqmutacün san à çisininëa cutupi, san à munùana matujøalenataqei cjuşaljamalim. Cundqm Jezus cucutqnada, cunji uşpan cuşçatukmulqcuada, cumugutatuda.

37 ¶ Cunjin cundjananima üru cutuşalagunatuşnac-øaştaqguda, cundjan muş bqy ciçicja muşatusinda.

38 Fzja profituş cutqnaşin cutupi cuüştaqguda, Tşenqei ! ; Cunna åla muşatuda şjananima àgja, cun'ácün tecigjata tşenqein abjlaqi.

39 Cundjanagaçik muşata, Fzja'ndaqja cuçila cutqnada,

40 Cunjin cundĵananima cutuamufatuda, cutufuna-benatuda cundĵananin suscin, cundĵan tecainēali tel-laci, ĵealenurdunēali suscina, cundĵan mouannaēali, tumēamananunēali,

41 Cundqm Ĥzja cutuĉutanqmuſunda cunjin tecijiv ciġin ūletqsupj.

42 ¶ Maneana tŕenqcindĵan ūru cumufatūsinda cunjima, farisē'ndĵananicĵipj tupan cumaacunatat-usicu-sinda cunjima, tumuſilafanunēali sinagog'ndslum.

43 Cundĵandqgia cumunicarisinda àmananġicĵa tu muĉutanatufabagudisinda, Gēd'nġicĵipj, bq̄v cuĉq curisinda.

44 ¶ Jezus cuġqlanġutqnuda, 'Ĥacĵa muſatqcin, bq̄v ĵacĵipjtupan muſata, ĵa ĵaminanġicĵipj áeuan cumu-ſurġjata.

45 'Ĥa alagunatacin, ĵa ĵaminanġicĵia cunjin annu teci, bq̄v ĵatupan.

46 'Ĥ áūnēġurgĵata usipj tujēalenataci, ĵa ġisinqmuta ā ámuſurdunaūna.

47 Tuĵa àmana ſa tutqrina murasa ulqf, ĵ cunjima bq̄v ġġqlana, ĵndqgia ácupqtumutuda usipj àmananġicĵipj mutaġgupj.

48 'Ĥa álafanaci, ſa tutqrinupj muazqgunqci áeuan cutumuġġqlanēana, ġuta éĉutanumura cutuannusūa cunjima uſpa mealan.

49 Bq̄v'ndqgia étupan ĉutqnuda ; Emuqcin ĵa ĵaminanġin ĵa cuġqali-ĉutqnuda.

50 'Ĥ annu ĵealq ciġin tŕenupj, xūn ēamanqmunia

cunjin, émuni cutanqmus, ámuni cutangjata édabuan
já galigafinçitupan.

Capts XIII.

1 Pqsovs atama ā ünēguardunan, Jezus tecifin ciçin
tjm apunnupj cagafin, funatupjnda ciçimanciejipj,
cutaceta cumuni mutaāguda ciçin àmanançi usin mu-
tuandjan, cutaceta cuā curada.

2 Cundjan atuèllafin sups, devl cutumujøalenatuda
Judas Iscariaticja, Sjmançi maçcun, ciçiejā ēinanupj.

3 Jezus eçjalqmutada Emuqcin ciçiejā euūla tuatuda,
cetūácun Gød'ndslum, Gødupjnda cunjin eja
funateamuf,

4 Cundjan atuèllafin sups, cumagulatuda, ufca, eçj-
mufanda tasqcula, cumaamasatecuda ufca,

5 Cunji uspan cutucaselicemuda sima tumucasi se-
tupj, cunjin cutucasida ciçiejā mufatealandjananima
exià, cundjananima cutasqcaluda exià ufcaçi cunjin
tumaamasqtecafin.

6 Cutucasicqtacuda Sjman Petsiejipj; Pets cunjima
cucutqnada, Tšenqci ; Und ía sa tucasuàana exià?

7 Jezus cunjima cucutqnada, Sa bqvn jat jøalqmuta
àrum ūjūstukgjatacun, nan mutta cutupj sjøalenatøa.

8 Pets cunjima cucutqnada, Sa bqvn ía tucasuà exià.
Jezus cunjima cucutqnada, 'Etula seja tucasiinu, sqa-
çik ía tsugua.

9 Sjman Pets cunjima cucutqnada, Tšena! bqvn ša
xiàtupan sa tstucasuà, ša ūs, lumunanda

10 Jezus cunjima ecutqanada, Matuceusiaqi bav çila matuceusûa exià, cunjìn-dagìa cutaceta matuceusaata ; san matuceusia, bav cutaceta.

11 Cunjin-dagìa cjealada eiçieja êinatagua, cutupj cumujjeala-cutqanada, san bav ûla matuceusia.

12 Cunjin tucasièllaşin cundjananima exiàn, cunjìn duparçellaşin eiçin aşca, cuçila-mutuda. Cunji aşpan cundjananima ecutumurada ; Unda san jealaşgjata àrum ûaştagaşin sananima ?

13 San ja muni cutqana, Lërda ! Tşena ! şûnanda san ja cundqm cutaşgjata, j'ndagìa cundqma ámunata.

14 'F sananima Tşenqci, Lörd'nda, étula tucasi sananima exià, san âla-urumuneã úşgumbj matuceusipj exià.

15 'F sananima átuçalaga-üştaguda, san â muracuk-üştaguan ja.

16 Şûn sananima j cutqana, magqlişua bav maneaşgjata eiçieja gqlişuqcin ; mjaminqcin ácun bav maneaşgjata eiçieja jaminqcin.

17 San tula cutupj uppafumutasa san çifabagudua san tula cutupj urumumutu.

18 ¶ 'F bav àmanqdarupj cutqana àrum sananicipj ; étumenaşin ául jealaşgjata cutupj ; scripeş cutqanaşin cutupj áüştaguda. 'Fa tsugatumutua cunjìn ja cuçalaşgjata.

19 'F sananima ja àşgja, â ũştukìnun, nan mutta ûuleaştegatamus cutupj, san â muşatœa ja cunji Crjsta.

20 'F sananima xūn cutana, cunji ámana urumunamus ía íaminacincija, curumunġjata ía cunjin; ía urumunamus curumunġjata ía íaminacincija.

21 Jezus cundqm cutqellaġin carugata aġaġa, eġġ-cutanada, Dūn sananima ácutanġjata sananimandslum ía cēinanəa.

22 Mamafatandġan cumalagunapicinda úngumbġ, cutanacūsinda cunji-ūncija, cutupġ cundġan bq̄v jəalenatada.

23 Cumafġiatecada Jezus'nġi eġġpafun eġġija mafatua cetū munit-annunafin.

24 Sġman Pəts eġġija eqminada ūfa, cunjima cuġqali-ucutumurada cutupġ, ġ Cunnicġipġ cunjin āla cutanara?

25 Cunjin, Jezus'nġi eġġpafun mafġiatecafġin cunjima cucutumurada, Txena! ġ cunnima la sa cutanada?

26 Jezus eġġġida, Cunji ūn annu étstaguacun sop, étagalatamus. Cunjin tagularġellaġin sop cutagada Judas Iscariaticija, Simanġi maewan.

27 Tukellaġin sop Satan cunjima cumuġida. Jezus cunjima cucutanada, Sa tstucuanġjatacun eġġa sa ūftaguan.

28 Atumutuandġan bq̄v āl jəalenatusinda cunjin cundqm gqligafġin.

29 Cutġar-mujəalqnada, Judas, tstġapu mstecqei, cutupġ Jezus cuġqali tetatada atumupġ, cullam maf cunjin tumutaūktagua matumuruqcindġananima.

30 Cunjin tumutuatuèllafin sop cumanqtsicurida cucítacuan, cunjidra camufatada cunagjipi.

31 ¶ Cunjin manqtsicurifin Jezus cucutqnada, àmanandxlum maqeu àrum cumunùana maçisinaançi. Gød ácuan cunjima cumunùana maçisinaançi.

32 Tula Gød cunjima umunisa maçisinanana cuca cetumunatacuan, Gød xùn eiçieja cutufabagudu, àrum cutufabagudu cunjima.

33 Èca ejuàljamalim áã txamur sananima èca; San ía tanacèa, cuçan éàgijat-umurasin Ju'ndjananima áta, sanagaçik ía sigjeana cutupi, sananima ála cutaygjata cuçan.

34 'Árama txena sananima ágqlikgjata, San macurupicinea cuçan sananima écurafin cundqm sanmacurupicinea.

35 San tula macufmutacapi, àmanqdra cutecisinea sananima ía musatacindjan.

36 ¶ Sijman Pèts cunjima cucutqnada ; Txena! cutupila sa catukmulqea? Jezus cunjima cucutqnada, Sqaçik ía àrum sigjea, nan mutta ía sa sigjeana.

37 Pèts cunjima cucutqnada, ; Txençi! cundqm àrum í bav seja sigjeana, scjipi í çja sanara tumuacupunqamataa.

38 Jezus cunjima cucutqnada, ; Unda sa ía tumu sanarat-acupunqamateanala? 'F seja xùn àgja, sa saja tusicuan ía, coc á mukinun.

Capts XIV.

1 Ula muqrugaticēalan suscin, san çisinqmuta Gød-
'nçicja, la çisinqmutisin ja.

2 'O emun-çi ucqn celandecēata ūru ucw, tula ucw
apisū áççāçjasa sananima, 'F áçqtacēa sananima ja-
nara elanduk āgupj.

3 'Eçatukēllqmus sananima elandukāgupj, áçila fu-
nateā acumupj, sananima tumenagupj, étumutumus
sa latumutua.

4 San annu jēalqmuta éççatāca, étjna.

5 Tomas cunjima cucutqnada, Tçena jan bqñ jēalq-
muta sina ççatācupj ç Cundqm jan seja sigjateā?

6 Jezus cunjima cucutqnada, 'F ámunata ā, çūnçei,
ēamanamuniçei áçwñ, àmanqgaçik ūñçgateāna Emu-
qçinçicjipj, étupan ámuni tstaqateata cutupj.

7 San tul ja jēalenatasa, san édqbuançicja ljēale-
nateā, çançi uspan san cunjima jēalqmutuana, san
teçūana cunjima.

8 Filip cunjima cucutqnada, Tçençei! ā tuālagunēa
sa jananima emuqçinçicja, jan tstecisinanēa cunjima.

9 Jezus cunjima cucutqnada, Çqtura sananima aja
tsumutuda ç Cundqm sa bqñ ja jat uppařumuta
Filip'a? 'Fa tecimus cunjñ annu teci Emuqçinçi
ç Cundqm sa ā çutañçjata? Tuālagunēa sa janani-
ma Emuqçinçicja.

10 ç Cundqm sa bqñ jat jēalañçjata? 'F çuçan çā
emun mutū, cunjñ áçwñ ja çuçan mutū. 'Emuni çu-

taŋgjatacan sananima í bqv ulqf eutana étupan, Emuqcin ía cutsumutacan, cunjín cumuni ūstukgjatacan.

11 Mufatūsin ía, í átsumuta Emuqcingicja, cunjín ácan ía cutsumuta, san ā tstecipufateā ūstagupj, émuni ūstukgjatacan.

12 'F sananima xūn āgja, cunji ūn ía xūn mufatamus émuni ūstukgjatacancitaci cunjín cula-ūstagua, cunjín ácan manəan-əastagu cuūstagua, índagia ásunurgjata édaqbançicipj.

13 San munit-qmufumus ía çisinqmunia cutaceta ámuni řanara ūstukāguana sananima, cundqm Emuqcin mamquanda cumunipicinəa mamquwngutuqpi.

14 San tul ía çisinanqmufua, ámuni řanara ūstukāguana.

15 San tul ía euru san ía āl urumumutua.

16 'F átqmufāgua sananima Emuqcingicja, cunjín cutstagua sananima ácan tufabaguduqcin, cunjín cutaceta cutsugua sananima.

17 Maçisinana Cuspik, àmana bqv cunjima urumu-nquru, cundjandagia bqv cutupj teci, bqv cutupj jeala, san mutta cutupj jealqmuta, cunjindagia sananima cutsumuta, sananima cuā tsamunūana cutaceta.

18 'Ela çèllacqtacaūna sananima sinanunnacaci, ámuteanegateā sananima.

19 Àmana ècqtupan ía cuā teciellisineā, san mutta ía tecūana, san àmanqmutuana, índagia áàmanqmuta.

20 Cunjidara san uppařumutuana řacjipi třumuta řdqbuanęcja, san řa třumutua, ř atřumutuana sananima.

21 'Fa tumutřenmutua cunjin řa cucuřgjata ; řa cufmutuęcinęcja řdqbuan cucuru, ř acun acuru, amucunařtasanęana cunjima.

22 Juđas cunjima cucutanuda, bqv Iřcariat'ndřlum, Třenęcin ř cundqm sa muęcunařtasanęana řananicjipi tupan, bqv amanađarupi.

23 Jezus cunjima cucutanuda, Tula amana řa curu cumuřateā řa gutana, řdqbuan cunjima cucuru, cundařpi mutatřmutua cunjima, řpa-třumutua cunjima.

24 'Fa curunnaca cunjin řa bqv muřata ; emuni cutaņgjatacun bqv řa gutana, řdqbuanęi guta tupan amuni cutaņgjata.

25 Sananima ũa třumutacęđara acutaņgjata.

26 Tusinqmunicein mutta řma Cuspik annu, Emuęcin řa cutjamugad řamitaęua sananima, cunjin sananima cuřl řaęjęa, cuřl uęęalenateana sananima emunit umurařin.

27 Sananima aęęellacętaceā atusinqęlleā sananima, bqv cuęa amana cumuni tusinaņgjata. Ula muęruęaticęalan, ula maacunaticęalan.

28 San muruda sananima ecutanafin āta, ř sananima aęęellacętaceā, aęęila řunateā sananicjipi. San tula řa curuda san řabaguda murasa cutupi řaęjafin ; ř acętaceā řdqbuanęciji, řdqbuanđaęia řa cumanaņgjata.

29 Sananima áĵat umurada ā ūftukùdara, sananimandagia átumafataq-curada ūlœaftegatamus.

30 'Ŗanġi uŖpan ġ baq sananima ūru cutaneana, Ŗanġi dara tsenġei cueqta, cunġin ġa baq tuunnacaneana.

31 Àmananġicġa tumuġteciġi urumunqecuru édqbuanġicġiġi cuecan Emuqcin ġa galigafin cueq tupan áūftaġuana. UŖam, utafcamatúsina, ġan àrum utafsa.

Captis XV.

1 'F ámunata xūna vġn, édqbuan cutuġi cum'Ŗstakġjata.

2 Cullama cutuŖ issqùqci cumunit ueuŖateœa, cutuŖdara issqecuru cumuni daġutasanœana āġat xūna uissuġi.

3 San mutta madġutasanġei, Ŗa ġuta san tumuratananuda.

4 Iġecutsq̄nan ġa, átsamunùana sananima, CutuŖcunġiġik cetupan issa amġim, eiġin ūru tupan cutuġi uŖinqmuni, cuecan san ; san tuġ ġa ġisinana san ā issqmunùana.

5 'F ámunata vġna, san mutta tulluŖa cullama. Cunġin ġa tsamuni, ġa tumuġtsamuni ácan, cunġin eisseœa ūru amġim, ètupandagia sananima átuŖsinayġjata.

6 Tuġa àmana ġa baq tsamuni, cunġin cutumuueuŖateœana tulluŖandagi, eġananœa, àmana cutuġi cutumŖueuŖsinœa, cumœafġinisinœa.

7 San tul ía tsumuni, xá gutupj san tula urumuni, san amunit qmufuana san mamurumumunëana.

8 San tula issean ulu édqbuán eufabagaduana, cundqm átecûa sananima ía mufataci.

9 Tasja Emuqcin ía curafin, cücan sananima ácurada; ā tumuëafmunisin ía.

10 San tul ía urumumuta san tumuëafmunûan ía, cücan étarumumutafin édqbuánçi, cunjín ía euā eufmutuana.

11 Cundqm ácutqnada sananima tusinamutupj xá fabaguda, sananima xün tufabagiarmunipj.

12 'Dançita ágqlikgjata sananima, San macurupicinea, cücan sananima écurafin.

13 Amána bq̄v manëanq-curu cunji-ünçi ciçin moarq̄ḡu àmanançi tjamugad tumuacupunçamataci.

14 San xá tugaculuëala, san tul ía tumugqlikmuta.

15 'F bq̄v sananima ā tecûa ssvanta, ssvant'ndqgia bq̄v mamumurqci ciçicja tsenqcin cumuni çicurigjata-cun; sananima átecigjata xá tugaculu í'ndqgia ául umurada sananima édqbuán ía umurafin.

16 San ía bq̄v ĩa curada, étupan áĳa curada sananima, àtjaminada sananima, í'ndqgia sananima tuissq̄muni curu ulu sananin issa ásq̄narat umuniâguana sananima, san ía muni çisinin-qmufumus Emuqcinçi sananima cutq̄ḡua.

17 'Dançitqci sananima ágqlikgjata, San macurupicinea.

18 Tula àmanjamalim sananima açelq̄curu, q̄tealan

san munit alagunat-uçelqeuruda ja àmanjamalim, cücan cundjan sananima açelqeurisinea wspan.

19 San tula àmanandşlum, àmana cucurqasin sananima; san mutta bav cullama, cullum átumenatuda sananima, cutupj sananima caçellacuşgjadugusin.

20 Fealqmunisinea écutqanşin sananima, Matşenqei bav maneana ciçieja tşenqincieja, cundjan ja camatasüçisinde, sananima culamatasüçisinea, cundjan tul şa guta muşatusinda, sananima culamuşatisinea.

21 Cundqm cutuqrugatusinea sananima jaçipj, cundjan dagia bav uppaşumutuda jaçieja jaminqincieja.

22 'Etula cundjananima cupumuşinuda, ulq'apisüa cumuşisinda, cundjan àrum matuuppaşanqei cundjan-qaçik çila muni macutqnat-uçuşi maam.

23 'Fa amatasüçieja şa şmunçieja culamatasüçinçjata.

24 'Etula cundjananima tualaga-üştukinuda üştagu àmana cücan üştagunnaca cundjan bav muçqalanqei, àrum étualaga-üştagaşinçi wspan édabuada ipieja camatasüçisinde.

25 Cundqm cuüştagusinea, ât şcamqnaşinçita üştagupj cücan. Ulq ja camatasüçisinde.

26 Tufabağurmutuqcin şa şmunda ipj ip'jaminamus sananima, cunjın cupqmutumus, şün Cuspik şmuca cumunit-jaminçjatacun, cunjın sananima cumunit umurea jaçipj.

27 San ácun muni àgjat-umurea, san'ndagia ja muni-tşumutuda ûndşlum âta.

Caps XVI.

1 Cundqm sananima ácutqnada san arugardunœali.

2 Cundjan sananima eufilafanœa sinagog'ndxlum, nan cundjan sananima cacuamjisineana, cijengusineœa Gœd cutupj cundjananima jabaguda.

3 Cundqm cuũstagušineœa sananiejipj, cundjandagia bqv jœalenatusinda édqbuanda ípicja.

4 Cutupj sananima átumurada, nan cutupj ũstagušmus san jœalenateœa cutupj sananima étumurasin āta. 'F bqv ĩa àgjqcurada sananima āta cutupj, ĩ'ndagia sananima áã tšumutuda.

5 Ārum áfunateœanda ĩa ĩaminqcinjicjipj, san ĩa bqv āl uecutumura ; Cutupj sjneœa ?

5 'Etumurasin sananima cutupj san ula tumurat-arugatuda.

7 'F sũntupan sananima àgja, san ĩjabaguduœa éca-tacqmus ; étula çèllqœqtakĩnu sananima tufabaguduœcin bqv āla cupqtsugasa sananima, étula çèllqœqtacasa sananima, átstjamineœa cunjima sananiejipj.

8 Cunjin cupuŃuqimus cutuannasũœa ámanqdarœnçi, ulapupj, ĩmupj, ũnnupj ;

9 Ulapupj cutuannasũœa, cundjandagia bqv ĩa mu-satusinda,

10 'Fmupj cutuannasũœa, 'Fndagia áfunateœanda édq-buanjicjipj, san ĩa bqv ĩila tecũana,

11 ũnnupj cutuannasũœa šœnçi mutũ tšœnqcidagia cutumuçqalanœana.

12 Áã cutqnat-umurea sananima ūru, sanagaçik àram muratasana cutupj.

13 Cunji xūna Cuspik cupamuçimus cunjin sananima euūlatujəalenatea xūnaciþj, cunjin-dagia bav cetupan cutqnat-umurea sananima, cunjin muramus cutupj tupan cucutqnatumurea; cunjin euūl umurea nan-ealupj.

14 Cunjin ía cēuſſea, cunjin dagia ſaçindſlam cut-ſtuəlagunəa sananima.

15 Emuçein cutugukmutacuan ála-tugukmut'ácan. Cutupj ácutqnuda, 'Œaçindſluma cutuəlagunəa sananima.

16 Êcatupan san ía bav tecūan, uſpan san ía çila tecūana èca, índagia áſunatea Emuçeipj.

17 Ciçieja muſateala eçàtuſisinda cutupj, ç Cundam àram íananima cutqnuda, Êcatupan san ía bav tecūana, uſpan san ía çila tecūana èca, índagia áſunatea Emuçeipj.

18 Cundjan cutunnacəcutqnisinda ç Cundam cunjin cutqnuda ècatupan? 'Fanagaçik cutupj èca iəalenate.

19 Jezus cundjananima tecifin eiçieja ucutumura curu cutupj cucutqnuda cundjananima, ç Apa! cundam san úngumbj macutqnuda? Êcatupan san ía bav tecūana, uſpan san çila tecūan ía cuca ècatupan.

20 Sananima xūn áàgigjata, San ureana, san putakmutuana, àmanjamalim cutumuſabagudisinea, san annumutuana, uſpan san tjamugad ſabagurnutuana.

21 Cēpa mēcumus āna cumunit arugurgjata ciġin saġupi, cunjin mukèllqumus uspan cunjuiġik ġila mu-
jēalqmutu cunjin ġisagqanāsin, cunjin tsteeci-ġabaguda
tupan cēmqēanġicġipi.

22 San ācwan āram arugurgjata cucunġita, sananima
āġila tecūana, san ġifabagurmutuana, āmana baq ġila
sananima tuġabagudunnacaneana.

23 Cunġi mēalan san baq ġa tqmuġua èca. 'F san-
anima umura xūnqtupan, San qmuġua Ēmuqcinġicġa
tupan, ġa san tstuapun-qmuġua, cunġin sananima cu-
taġua.

24 Ātealan san baq āl qmuġuda èca ġa tuapanq-
muġu. Saq qmuġua, san tumuġtaġua, san tumuġuġa-
baguda ūlu.

25 Ātealan āmuni ġēāġġida sananima parabl'a, nan
āġēāġġeā sananima cunaġtastupan Ēmuġi.

26 Cunġi-dqra san ġa ġisinin-qmuġua, ġ baq sanani-
ma qmuġāġua Ēmuqcinġi.

27 Ēmuqcinġicġa cētū cumutaūkgjata sananima,
san'ndqġia ġa curada; san ġa urumunuda étumēqġia-
ġin Ġed'ndslam.

28 Ēmundslam ācupqtumutwada usin, āġila ġēèllqē-
taceā usin, āġila cutxumutwana Ēmuġi.

29 Cunġima muġatandġan cucutqnisinda, 'Ārum su-
cunaġtasāġġjata ġananima.

30 'Fan scġa teciġjata ūl jēalenataci, sa baq èca
tumēqġiacuru, cutuġi ġan scġa tecipufata Ġed'ndslam-
qei.

31 Jezus cundjananima cucuṭqanuda ḡ Unda san ḡram ḡisininḡjata ja?

32 Ḍs cuūneguarecatacea cja, ḡram cumunata, san ḡinḡanapisteccea sipulealupj, san ja ūla inḡanacatacea. 'F bqv munḡana étupan, Emuqcin ja cutḡuḡjata.

33 Cundqm átumurada sananima tumuḡisininmutupj. Amanandḡlum san tarugateana, cutupj san muasisinaneana, j'ndagia ája muasisinqnuda cutupj.

Captḡ XVII.

1 Jezus calagunḡ-guṭqanuda évn'upj ḡanḡitaci, 'Edq-buan! ḡram cucuḡguda ḡs, umunḡasenna sa maḡcunḡi mamunḡguta, sa maḡcun seja curumunat-ufabagudua.

2 Sa satuabilqnada cunjima àmanadqrupj ūstagu, cunjima saḡcali-èamanqnada cutacetupj cunjima sataḡafindjananima.

3 Sejipj ḡūna Ged, Jezus Crjsticjipj ácun sjaminasjin cutupj jéalqmutuandjan cjàmanqmutisineana cutaceta.

4 Usin ámunit-urumunat-ufabagududa seja, ja sa ḡaligasjin annu áūleasteḡatuda.

5 'Edq-buan, ḡram ja sa ā tstufabagududa sina tumutan, cucan étstḡufabagududa seja ḡta àmana ā umunainun.

6 Átucunustqasiḡḡida sejipj cunji àmamandjananima ja sa-tstagasjin usin. Sinqcin cjàmunisinda, cundjananima ja sataguda, cundjan seja curumunisinda.

7 Cundjan cjealenatusinda sa ía tagafin cutaceta sinqcin.

8 'F'ndaqia ácutqnat-umurada cundjananima sa-
çcalicutqnaşin ía, cundjan cutupj curumunisinda,
cundjan cupufatusinda, íacjipj seşandşlama qtsicuri,
cundjan ía cutecisinda sin jaminqci.

9 'F cundjananima amuşâgu, í bqv àmanupj amuşâgu;
cundjananicjipj-tupan sa tagafin ía cundjandaqia
sinqcin.

10 'Đqcin cutaceta sinqcin, sinqcin ácan cuç'şqcin,
cundjan ácan ía cuşisinqnada.

11 'Āram í bqv ā tumuţuana uşin, şandjan mutta
cuā tumuţisinea, í seşipj áşunurgjata. 'Fma Emu!
ā mşstecqgunna cundjananima ía sa tagafin cundja-
nanima ā tuçurupj úngumbj, cuçan ípa macuşgjata-
caşj.

12 Uşin étstşmutaşin cundjananima ámşstakâguda
seşja, cundjananima ía satagafin ámşstakmutuda,
cullam bqv āla mulqcuda uçeali; mulqcuq maçu tupan,
cuca scripçş âgjaşin cumulukgjata.

13 'Āram í seşipj áşunatea, àmanupj ácutanşgjata
cutupj cundjananima şūn tuşabagudupj, tasia ípa-
muni maşabagurgjatecaşj.

14 Átumurada cundjananima sina guta, àmanja-
malim cundjananima camatasūçisinda, cundjandaqia
bqv cullamqci, cuçan émuta bqv cullamqci.

15 'F seşja bqv çcali tumena cundjananima uşinşlam,
seşja átumşstakgjata cundjananima ulapunuşrdunœali.

16 Cundjan bav àmanandxlum, í áeun bav cul-luma.

17 Tujmunateá sa cundjananima sina guta xūnaci, sina guta annu xūn.

18 Tasja sa jaminasin ía usipj cucunjita cundjana-nima átjaminuuda.

19 Cundjananima átumutuana íma cundjananima t-tujmunatupj sina xūnaci.

20 Bav cutupj tupan í amufàgu, í átamufàkgjata cundjananima cundjan cutstuurumunéa íacjipj.

21 Cundjananima tumuculupicinéa, tasja sa Emua í'nda ípa matugacumuta, cundjananima tutugaculupj ípicjipj, àmanjamalimunçi tutecipj íacjipi sin jamin-qcin.

22 'Fa sa tuxānunatafin í cundjananima átuxānu-natada, cundjananima tumatugaculupj úngumbj, cu-can ípa-matuga eujgjatacapj.

23 Cundjan ían cucan ían munùana cundjananima tuxānunatupj, àmanjamalimunçi tutecipj ía sin íma-cin, cundjananima áeun sa mutaūkgjata, cucan ía sa mutaūkgjataeun.

24 Emua, ágeāngjata ía sa tagafindjananima tumu-tsumutupj, cundjananima átualagumutua ša ūletq-supj ía sa tuuletasqnafin, sandqgia ātēalan ía curuda usin ā munāinun.

25 Xūna Emuan àmanjamalim bav seja jēalqmutada, í átjēalqmutada seja, šandjan áeun eīēalqmuta ía sin jaminqcin.

26 Átumurada cundjananima sejiþi, cutupi áã-umura, seja tucurupi cundjananima, cuncan ía sa-cusgjata.

Capts XVIII.

1 Jezus íançitaci cutqëllafin cutsuürritecínuda ciçicja mufatandjananima Cedron áan etacupi. Cunjin cumatupustecuda gardn, cutupi cumutqtsugínuda ciçicja mufatandjananima.

2 Juðas ciçicja ueqlanafin cutupi uxi-tugagu, Jezus'ndagia cutupi cumuni-mutqtsumutuda ciçicja mufatandjananima.

3 Juðas cunji-dara cutumutxueqtaecuda utjatu àmanançi, cutupi txenandjananima áeun cetu çeqli íaminafin maneana prest'ndjan Farise'ndjananima áeun, cutupi cuçgamjnisinda lantna, luputuk çgamunda, tjamaca setunda cudqínisinda.

4 Jezus euíl íealqmutuda ciçin qruçatupi cumuçeunustasqínuda, cundjananima cuçutumurada ¿ Cunnima san tanukgjata ?

5 Ciçgjisinda cunjima, Jezusicja Nazaref'ndxluma. Jezus cundjananima cuçutqñuda, 'F ámunata. Juðas cunjima ueqlanafin cundjananima cutsumunida.

6 Cunjin cundjananima tumeçgjafin, 'F ámunata, cundjan euíla mufpqnisinda.

7 Cunji uspan cuçil ueçutumurada cundjananima ¿ Cunnima san tanukgjata ? Ciçgjisinda, Jezusicja Nazaref'ndxluma.

8 Jezus cucuṭqanuda, Sananima átuṁeagjida, san tuḷ
 ʒa tanaca san alagunat-uṭuṣuṭa ʒandjanaanima.

9 Cetu cuṭqanasin cundqm cumuḷealaḷ-guṭqanuda.
 Cundjanaanima sa-taḷaḷasin ʒa j baṽ cullama umuḷa-
 cuda uṭeali.

10 Cunjidra Sijman Pests soṣd cutumunida, cutsta-
 guṣituṭeanuda uṣjipi ufcir maneana preṣt'nci ssvant
 'ndslama. Cunji ssvant euḷpamuṭuda Maleas.

11 Jezus cutucūṭqanuda Pestsicja, Cil icemṣena soṣd
 élicupi. Cup édaqban ʒa cutuḷḷgjatacan áā-ulea.

12 Cunji uṣpan tumuḷaminasindjan, cutupja captin,
 tṣenealandjan ácan catuṣinda Jezusima, cjaṁasisinda
 cunjima.

13 Cuḷuṣtugatuṣinda cunjima Anasicjipi ún, cunjin
 daḷia Cjaḷas'nci maṣaḷun, àmuṭasin maneana preṣt
 cunji ʒ.

14 Cunji Cjaḷas cumuṣamuṣanda Ju'ndjanaanima,
 uṭeali ā ā apunat-ueṣuḷqmuṣ àmanjamalimupi.

15 ¶ Sijman Pests cusigjida Jezusima, ácan maṣatuṭa
 ácan cusigjida cunjima. Cunji maṣatuṭa cutugacumu-
 tuda maneana preṣticja, cunjin cumuṭatṣumuḷida
 Pestsicja maneana preṣt'nci ueṭupi.

16 Pests cumanatṣumunida asin uân. Cunji maṣatuṭa
 maneana preṣt'ncicja tugacumuṭaṣiu cumanacuṭqanuda
 uân-tṣumuni ceṣançicja, cutstukmuḷida Pestsicja.

17 Cunji ceṣan uân mṣtukumuniṣin cucuṭqanuda Pe-
 ṣticja, Sa lumina ʒançiünçicja maṣatuṭa. Cunjin cu-
 tuṣicuda cutupi.

18 Tumujaminandjan, cutupja tšenandjan áeun cutuŕgatusinda apupi, cundjan cutumalaguda jan, cunjin dagia turri meala, cundjan cutumutufjimutisinda, Pets áeun cundjananima cutrukpada.

19 Maneana prest cucutumurada Jezusima eiçieja mufatealupi, àgjiþinda cunjin cundjananima muni àgjasin.

20 Jezus cunjima ejaçjida, cunaftasingitupan ámuni tucutqnada àmanupi, templ áeun ámuni çeàgjida, Ju'ndjan cumunit utafmuçigjataeun, mulasain í bav muni-àgjida.

21 Cumudu ía suçutumafgjata, ía muni murafin-djananima sa ā ucutumurea, cundjandagia jealamuta émuni àgjasin.

22 Cunjin cundqm cutqèllasin tşenua gata tşumunifin úfa cutagida Jezusima, cuçqalanguqtqnada cunjima, ¿ Cundqm sa cutangjata cundqm maneana prestieja?

23 Jezus cunjima cucutqnada, étul unnacçi cutqnada tuunnacaneasa ía, tul íma tupan cutqua í ¿ Cundqm ía sacida?

24 Anas eiçieja ejaçmasat-jaminuda Cjafasieþipi maneana presta.

25 Siman Pets cupimunida. Cundjan cunjima cucutqnisinda, ¿ Sa lumina sa munata cunji ũçieieja mufatçi? Cutusieuda.

26 Maneana prest'nçi ssvant-ua moarakmutafin

cunji ūnçi Pêts tagasi-tupeanasiñ ufcir cucutqanuda ; Sa lumina satxumunida cunjima ūna gard'n ?

27 Pêts cuçila tucicuda, cunjidqra coc cuçila tumaguda.

28 ¶ Cunjidqra culuftugatusinda Jezusima Çjafas'n-dslam ulapqecindjananima muni tumjacasiñ ucetupi ā uteca-dqra, cundjan bq̄v utafmuçida cutupi unna-canuneali çèllana, cundjan dq̄gia cuqutqanisinda Pq̄sov̄s atamagupi.

29 Pjlat cundjananima cumanqcutqanuda ; Cundqm san çèq̄gitukgjata řa řançi uupi ?

30 Cucutqanisinda cunjima, Tula cunjın bq̄v āl ulapqestagua řan bq̄v tagasa cunjima seçipi q̄rum.

31 Pjlat cundjananima cucutqanuda, San atea cunjima, san tq̄cinea cunjima sananin leqci. Ju'ndjan cunjima cucutqanisinda, 'Fanqgaçik tagua àmanançieja apunupi.

32 Jezus ciçin apunupi q̄ta cutqasiñ cutupi ūstqgapi.

33 Pjlat cunji-dqra cuçila mutqmuçida ucetupi muni tumjak-ūstqgasiñ àmanançi, cutjida Jezusima, cucutumurada cunjima ; Unda se Ju'ndjananima t̄xenmutua ?

34 Jezus cunjima cucutqanuda ; Unda satupan cundqm řacipi ucutumusgjata, und acundjan tupan seja cutupi àgjida ?

35 Pjlat cucutqanuda ; Und' i Juua ? Sin àmalim,

maneana prest'ndjan ía cutuqcinurgjata scjipi. ¿Cundqm sa ūstqgudaala?

36 Jezus cunjima cucutqnada, 'Đa tɣena bq̄v śançi mutuaçi, tula śa tɣena śançi mutua éqaliguēala cjamacasa; śa tɣena bq̄v śançi mutua.

37 Pjlat cunjima cucutqnada, ¿Unda sa eiŋ? Jezus cucutqnada, Sa sateciġjata ía eiŋ. Cutupi ámutu-maquda, cutupi ácupqtumutuda àmana, í áā tujēalamunūana xūnqci àġja. Đūnqcindjan cumuni mu-fateā ía.

38 Pjlat cucutumurada cunjima ¿Apama xūnqci? Cundqm cutqđllasín, cumanacutqnada Ju'ndjananima, 'F bq̄v cunjima āla teçi ulapa èca.

39 San muni q̄qali tuāntupeanata pasovsdqra. ¿Apa san ía tula q̄qali tuāntupeanu Ju'ndjananiejipi eiŋ?

40 Cundjan euūla q̄qalangutqnisinda, Bq̄v śançi-ūnçi, Barabasicja tupan ían eufġjata. Barabas muŋ lupatua.

Capt̄s XIX.

1 Pjlat cunji uspan cuq̄qali atuda Jezusima aculu-batupi.

2 Soljs'ndjan catuluqnisinda tumuçi ummuŋqci, cuts-tumuçisinda cunjima, cutudupisinda cunjima usca ūletas lumbia cuca tɣenua cumuni dufġjatacan.

3 Cucutqnisinda, Macuruqcina! Ju'ndjananin eiŋa! ūsa cutqġisinda cunjima uspan.

4 Pjlat cuçila mançutqnada cundjananima, Alagunisina. 'F cunjima áçila tstukmanqtsicuri sanancijipi, sananima í àgja curu, í cunjima bq̄v āla teci ulapa.

5 Cunji d̄ara Jezus cumanqmuçimunida ummaſaçei, dupanda cudufmunida t̄xen̄ça uſca lumbitasa; Pjlat cundjananima cucutqnada, Alagunisina uupj!

6 Manœana preſt'ndjan, t̄xenœalandjan cunjima tecifin, cugq̄laŋ-gutq̄nisinda, Çeuffacutupuna, çeuffacutupuna cunjima. Pjlat cundjananima cucutqnada, San atea cunjima, san çeuffacutua cunjima, í'ndagja bq̄v āla teci cunjima èc'ulapa.

7 Ju'ndjan cunjima cucutq̄nisinda, ían tumuſurgjatat̄can t̄xena, cutupj ían j̄ealaŋgjata, cundam uq̄muſ bq̄v mamœamanançei, cunj̄in dagja cumaq̄ḡjida, cunj̄in muſ Gød'nd̄xlum maçcu.

8 ¶ Pjlat cutupj muraſin úlu cumaacunatada.

9 Cuçila mutq̄tumutuda ulapupj tumj̄ac ueqtupj, cucut̄murada Jezusima ; Callamçei sa? Jezus cunjima bq̄v cutqnada.

10 Pjlat cunjima cucutqnada ; Cundam sa ía bq̄v àgja? Cundam sa bq̄v ía teci abjla seja çeuffacutupj, seja ēamananupjnda.

11 Jezus cucutqnada, Sa matuabjlançei tupan āḡnand̄xlum ía çḡjtagupj, cunj̄in ía sc̄jipi tagaſin cunj̄in annu manœana muçq̄lana.

12 Cunji uſpan Pjlat cutēamanan-alagunada cunjina. Ju'ndjan mutta cugq̄laŋgutq̄nisinda, Sa tula

ēamananasa šanči ūnčicja sa baq Sezšicja tugacumuni. Maam matuabilana eiŋ mutagupj cumuni tugja-cu-tanġjata Sezšicja.

13 ¶ Pjlat cundam cutana murafin cutstuk-manqtsicurida Jezusima, cutumutuda tstumjac ueqan, matuapnafin Ecemu, ēbru ġuta mutta Gabafa.

14 Cunji melamuf Pašovsupj ġa ūstukteca, sics xsdqra cunjin cutucutanada Ju'ndġananima, Alagunisina sananin eiŋupj.

15 Cugalqnisinda, Acupuna, acupuna cunjima, ġeuf-ŋacutupuna cunjima. Pjlat cucutanada ġ'F ēġeuffa-cutuana sananin eiŋ? Manəana prest'ndġan cucutanisinda, Sezš tupan ġananin eiŋ.

16 Cunji uspan cundġananima cuġcqli cuffacutuda cunjima. Cundġan culustugatusinda Jezusima.

17 Cunjin cutumunjnada crəs tueculupj, āpnafin, Tafameəġu, ēbru ġuta mutta Golgofa.

18 Ġata cuġġeuffacutisinda cunjima, ācundacja ācwn. Jezusicja ūġgumbj cuġġeuffacutuda cundacja.

19 ¶ Pjlat cecamandecuda cutupj āġġa cuġġeuffacurtecuda crəsuj. 'Šanġitaci cecamandecuda, Jezus Nazaref'ndxluma Ju'ndġananin eiŋ.

20 Wru Ju curedqnisinda cunji āġġa. Jezus cutstumu-ġeuffacutuda Jerusalem ġata, 'Ebru, Ġrec, Latin ġutandġan cutecamqnada cunji āġġa.

21 Manəana-prest'ndġan cumutagutqnisinda Pjlaticja; Ulap ecamqnica, 'Šanči ūn Ju'ndġananin eiŋ, šanġita tupan secamanəa, Cetu cutumeaġġida, 'F āmunata Ju'ndġananin eiŋ.

22 Pilat cucutqnada, étëcamqnaşin annu átëcamq-nuda.

23 ¶ Soljsàmalim, cundjan Jezusima çuşfacurtecaşin, cutumenisinda eişin uşca cutuusellaguşinda foş soljşdarupj, eişin cot'nda, cunji cot maş matutuun-naça, cunjın çuç uçeali tupan cuuştağuda.

24 Cundjan cucutqnisinda, şan bav cışsumjmuça şan, cutupj şan tateça lota, Scripçş mutta cutupj āta çjā-gjida, Cjmuşında ş uşca, şa cotupjnda cutatuşında lota. Cundqm cunji soljsàmalim cuuştağuşında çucunjita.

25 ¶ Jezus tumuçcuşfacurtecaşin çedqbin Meş, cunjimin macaşçepa ācun, Meş Cleopas'ngi tuçun, Meş Magdalen'ndşlam ācun.

26 Jezus tecişin çedqbinçieja, eiçieja maşatua, çetu muni curaşin ācun cupalqnisinda gata, cucutqnada çedqbinçieja, Çepa ! salagunëa sa maçcunçi şun.

27 Cunjı maşatuañçi ācun cucutqnada, Alagunëa sa dqbjieja. Cunjı uşpan cunji maşatua cutumutaūk-mutuda cunjima eişin ueqn.

28 ¶ Cunjı uşpan Jezus tecişin ūlëaşteğata Scripçş āgjaşin, cutumeāgjida, Sima ātapañgjata.

29 Gata caşqmutuda jna, cutupj cumatāğulatuda spunj, işapupj cutukgqmatuda, cunjima cuğqmatuuluda.

30 Jezus ulëllaşin jn cucutqnada, Annu ārum āūlë-aştağuda, cutstumulupjtecuda taşa gjëtaçunupj, cumulugatuda.

31 Ju'ndjan ĩa ũstukteca cumĵamana, api ā ataak-palanunu cunji sabaĵ mealan maneanaŋci, Pĵlaticĵa cuĵcaĵlijaminisinda āmananĵi cundĵananicĵa ſican ta-guunĵusŭpĵ, cĵa gundecupĵ cundĵananima miĵipĵ.

32 Solĵs'ndjan cumanataguunĵusida ācandacĵa ſican, ciĵicĵa ũngumbĵ maĵcuſſacutafin.

33 Cundĵan ātaguunĵusamuniſin Jezus'nĵi ſican, cutecisinda cunĵima āt apunaŋci, cundĵan eiſsettusinda ciĵin ſicanun.

34 Culluma solĵs taĵamura setaŋci cutaĵgamuruda cunĵimin eſin, cullam cumanĵamaĵguda ſapa ſimanda.

35 Cunĵin cutupĵ alagunat-uĵamurafin cĵāĵĵida, cunĵin ācun xūna tupan cĵāĵĵida, cunĵin ācun maam mateci xūn tupan āĵĵa, ſananima tumuſatupĵ.

36 'Đanĵita euſtaĵguda ſcripĵsupĵ ecamandecafin ũſtaĵupĵ. Cunĵimin ātuſun cumunāana mataguunĵusunnaca.

37 Ācun cuĵil ecamandukĵata, Calagunisinea cu-qn taĵamurafinĵicĵa.

38 ¶ Cunĵi uſpan Jozeſ Arimateandxluma, Jezusicĵa muſatāci cumaacunat-uſicada Ju'ndĵananima cutupĵ, cutumuĵcaĵli-atuda Pĵlaticĵa Jezus'nĵi apin; cunĵima Pĵlat curumunada. Cunĵin cumanagulatuda Jezus'nĵi api.

39 Nicodemus ācun cutupĵ cucqatacada. Cunĵi ũn āta ĵat uſicacqatacaſin Jezusicĵipĵ lucuk, cunĵin cutĵĵegatuda alo, mſ'nda tumxi-ūrupĵ, ũn ũndrid pōnd ca-ſunatuda.

40 Cugulatʉsinda Jezus'nci apin, cutuūrisinda linina, cutumsiūstaqʉsinda cunji spisa, tʉsja Ju'ndjan cumuni ūstukgjatacʉsin apunqicipi tuqtutecamus.

41 Cunj'isin cunjın çiqeuffaqutaʉsin cupatagundecēata gardn, cunji gardn castunnaŋgjata sepules àmana ĩa matutecunnaca.

42 Cunji wstunna cundjan cutumuçundecada Jezusima, cunji mealandagia Ju'ndjananin meala ĩa ūstecacın Pašovsupi, cunji sepules gata castunnqmunida sinçik.

Capts XX.

1 Ēc àcin meala, ĩm àmaʉsunna āpan, Mesi Magdalen'ndxluma cutuməlĳnuda sepulesupi, cutecida sin cumisan ēa àtuʉʉitecaʉsin.

2 Cunjin cudqtada, cuūnegatada Sĳman Peticĳipi, àcun mʉʉatqecinçicipi àcun Jezus muni curasin, cundacĳacucutqnada, Cumatʉsinda Tʉenqecinçi sepules'ndxlum ĩan bqv ĳeala, cila mamutecʉsinda cunjima.

3 Pets, àcun mʉʉatqea àcun camanqçqtak-ūnegatqpicinda sepulesupi.

4 Cudqtupicinda; àcun mʉʉatqea cudurānuda Peticĳia, cunjın cuĳa ūnegatada sepulesupi.

5 Cunjin cumuçumman-alagunuda etacunupi, cutecida wʉca linina ūselea, cunjın bqv muçida.

6 Sĳman Pets cunjima sigĳūnegataʉsin cutupi cumaçida sepulesupi, cutecida wʉca linina ūselea.

7 Napcin àcun tʉʉandxluma cutecida cumisun uluandecēa, bqv wʉca linina tēagmata.

8 Ācun mufatua uspan cumuċċida ģa ūnegatafin sepulesupċi, cunjin cumutqtsteci-pufatuda.

9 Cunda'ndagia bq̄v ģat ģealenatuda scripċsupċi, eċġagi ģatacun, cunjin cuċila àmananœa.

10 Cunji mufatuqapċi cuċilamuta tumutupicinda ucq-tupċi.

11 ¶ Mesi cuā tuputukmutuda sepules asin, cunjin ā putukmutaċin cumuċummanalagunuda sepules etacunupċi.

12 Cutedida cumbċi anċl àmena-duċmunipċi, uœali cutumutuda tq̄san, acun cutumutuda cxiàn Jezus'ncċi apin matutecaċin.

13 Cucuċtanqpicinda cunjima ģ Cumuċċida sa putukċġata? Cucuċtanuda cundacċa, Cumatuċsinda ģa tœnqcinċi, cundċan bq̄v ģa tualagunat-utecusinda cunjima.

14 Cunjin cundam cutqèllaċin cutumufunatuda, cutedida Jezusima ģq̄ta muni, cunjin bq̄v ģealenatuda cunjima.

15 Jezus cunjima cucuċtanuda ģ Cœpa cumuċċida sa putukċġata? eunnima sa tanukċġata? Cunjin eċġegamufunda cunjima tuœula mœstukmuniā, cucuċtanuda cunjima, Tœna, sa tula cunjima ģamatuda cumisùpċi, ģa sa ā tualagunœa sutecaċin, ģ áċila ģamateœa cunjima.

16 Jezus cucuċtanuda cunjima, Mesi! Cunjin cutumufunatuda, cunjima cucuċtanuda, Raboni! cunjin cuœan Tœnqcin.

17 Jezus cunjima cucuċtanuda, Uq̄p ģa tqtundecica,

Índagia bav jat uejida édqbuangciji, éa macusâmalimundjananima samutjagjêa, 'F átucjêa édqbuangciji sananin emungciji ácun, ípicin Gêdupjinda.

18 Mesi Magdalen 'ndxlama cumut-jagjida mufatealandjananima, cunjín muf teida Tšenqinci, cunjín muf cundám cunjima cuçqali umuruda.

19 ¶ Cunji mealan tucqçimanafin, êca-âcin meala Jezusicja mufateala maam cumatstaggjatuk gamatusinda, cundjan cumaacunata tumêagatuda Ju'ndjananiciji, Jezus cumutqmunida cundjananima ûnatupan, cundjananima cucutqnuda, san â sabagudua.

20 Cunjin cundám cutqèllafin cutumualagunuda cundjananima eiçin ûsupi esupjinda. Mufatandjan cutstecisabagudisinda Tšenqincicja.

21 Jezus cundjananima cuçila-cutqnuda, San â sabagudua, tqsjâ édqbuân ía jaminafin, cuçan sananima átjamingjata.

22 Cunjin cundám cutqèllafin cutufüniguda cundjananima cucutqnuda, San âram 'Fma Cuspik matqguaci.

23 San tufunabenatamus âmanupj eiçin ulapa, cundjan cumunisieana matstumufataci, san utxānqamus amanupj eiçin ulapa cundjan cutxāmunûana.

24 ¶ Tomas mufatua âq̄pamutafin Didimas, cunjín cumulasan-mutuda Jezus mutq̄xumutafin cundjananima.

25 Ácun mufatandjan cunjima cumurisinda, 'Fan teida Tšenqincicja. Cundjananima cucutqnuda,

'Étula tecainu çiqçuffacutafin, étula elimuçainu cutupj, étula tatundakînu eiçin esupj éla mufataūna.

26 ¶ At meala cunji uſpan eiçicja mufatəala tuməa-gatafin Tomas áeun cundjananima cutsumutuda, Jezus cumutqtumunida cundjananima únatupan ūâ matuçiçigatqđara. Cundjananima cucutqnada, San ā jabagudua.

27 Cunjin cucutqnada Tomasicja, Áeum elineā sa ūſ, alagunəa sa ſā ūſupj, áeum utxelaneā sa ūſ ta-tundecəasa ía esun sa mufatunnacçi mutaūk.

28 Tomas cunjima cucutqnada, 'Fa tşena! ſā Gəda!

29 Jezus cunjima cucutqnada, Tomas ía sa tsteci puſatuda, cundjan āfa matuſabagudua tstecaūa mufata.

30 ¶ Ūru áeun matunnaca Jezus cutuāalaga-ūſta-guda eiçicja mufatəalandjananima, ſançi buəun eəmaūçei.

31 'Şançitacindjan áteəama-ūselada sananima tu-mufatupj Jezusicja Criſta, Gəd'ŋçi maəun, sananima tumurat-usinqmuta cunjimicjipj.

Çaptş XXI.

1 Cunji uſpan Jezus cuçila tstumutecida Tjberias acmaəupj eiçicja mufatandjananima, ſançita cutu-mutecida cundjananima.

2 Sįman Pəts, Tomas, matuapqnaſin Didimas, Nataniel Galilə Canandşlam, Zebadə'ŋçi maəunda, áeun mamufatupj eiçinçipj.

3 Sĭman Pĕts cucuťqnada cundĵananima, Apumuťupĭ ácupqmĵea. Cucuťqnisinda cunĵima, 'Fan ácan scĵa tšumĵea. Cundĵan cucupqtuceuĵida mĵa cucĵta-cun. Cunĵi lucqĵan cundĵan bať èca atusinda apumar.

4 Ámaťsunna melafin Jezus cutumunida pĵacan, mamafatandĵan bať cunĵima ánisqnisinda Jezus.

5 Jezus cundĵananima cucuťqnada, Cĵuálĵamalim baťvunda san mutaqĵ atama. Cundĵan cutusicusinda.

6 Cucuťqnada cundĵananima, Tupeaĵgunisina ĵinis usĵanan urugupĭ san tusaataĵua. Cundĵan cutpeaĵgunisinda eĵámĵeanisinda, ĵzuc'ndaqĵa caťsunatuda apumar.

7 Cunĵi muťatĵa Jezus euraťin Pĕtsicĵa cucuťqnada, Tšenqci ũĵia sĵan! Sĭman Pĕts muraťin Tšenqcià eudupatauda uťca apumar-tumĵqci, cunĵin dqĵia daf-ũqci cuũťtukecunuda. Cunĵin caĵĵuĵcunuda écupĭ.

8 Ácundĵan muťateala cutstumupisinda èca usĵananupĭ, cundĵan dqĵia ánnq-cšsin cutqtisinda cuca tu úndrid cùbit àmuca, cucuťťatuk-ũrqusinda ĵinis apumat áťuĵcunaťin.

9 Cundĵan tuũrqafin cutstecisinda ĵan tugurmunĭ, apumar cuũsellapucuda, bred'nda.

10 Jezus cundĵananima cucuťqnada, Ácam tumenisina apumar san àrum cĭssearqafin.

11 Sĭman Pĕts cucĭssearqada ĵinis ánnupĭ úlu apumar tupan cundĵan cuũrunatuda ũn úndrid, fifti and fre, cundqm ũrunaťin cemaam cutšqmunida ĵinis.

12 Jezus cundjanaanima cucutqnada, Ácum matatumisina. Cigicja musatealan bav cunjima ucutumuracuruda, ¿ Cunna sa? Cundjan dagia cutecisinda cunjima Tšenqci.

13 Jezus cutumenuda bred, cundjanaanima cjmuda, apumutanda.

14 Cunjin annu mutan Jezus tumutecefín cigicja musatealandjanaanima, cunjín àmananasinçi-uspan.

15 ¶ Cundjan atuéllaşin Jezus cucutqnada Sįman Petsicja, Sįman Jonas'nci maean! ¿ unda sa ıa āşat şün euru şandjanaanima? Cucutqnada, Şı Tšenqci, sa annu ıa ıeala seja şün euru. Jezus cunjima cucutqnada, Mutaāgun ıa lamz.

16 Cuçila eutqnada cunjima, Sįman Jonas'nci maean! ¿ unda sa ıa euşgjata? Cucutqnada cunjima, Şı Tšenqci, ı seja áeuşgjata, sa annu eutupı ıeala. Cucutqnada cunjima, Mutaāguasen ıa şep.

17 Mutan cuçila ucutumuruda cunjima, Sįman Jonas'nci maean! ¿ unda sa ıa euşgjata? Pets cutumurat-arugatada mutan tucutqnafin cunjima ¿ Und ıa sacuşgjata; cucutqnada cunjima, Tšenqci! sa annu ūl ıealamutua, sa annu ıa ıeala seşipı euru. Jezus cunjima cucutqnada, Mutaāguasen ıa şep.

18 Şūnq āpan seja áeutaņgjata. Saà mutafin ārumua āta, sa muni maamasatecwda, sa munit ıpwda ucutumuşūqci, nan sa dāruqnqmus sa samucqmjanēa, áean seja cįāmasēa, seja catusinēa, seja ucutumuşūqci.

19 Cundam cucutqnada, cundam, apuneamuf cunjim cutuxq̄nunatea Gedicja. Cundam cutq̄llasin cucutqnada cunjima, Lustegjn ja.

20 Pats cunji dora cutumufunatada, calagunada cunji musatuanci Jezus curasin uspan ina, cunjim acun cumuni musgijatukmutada atama-dora Jezus'nci cijapq̄sun cucutumurada, ; Tsenqci ! cunna seja enaqci ?

21 Pats cunjima calagunada, cucutqnada Jezusima ; Tsen ! cundam sançi un ūstagua ?

22 Jezus cunjima cucutqnada, 'Etula cunjima ā umuni-curu éçifunatumus ; Apumma sa cutupj ? Lustegjneā sa ja.

23 Mamacusamalim cutupj cijatufada, cunji musatua bav apunēa mus. Jezus bav uapun-apisinatada cunjima, sançitatupan, 'Etula curu cunjima ā ēamanana éçifunatumus, ; Apumma sa cutupj ?

24 'Dan cunji musatua sanupj cijagigjatacun, eamq̄nasin sanupj, jan acun cunjimina agja tecigjata xunqci.

25 Wru acun Jezus cuūstagua, tula cutupj ūl jagjatamura cuūla eēnatasa usin cutupj agja buc. Amen.